

بەرھەمھێنەرێن پێشگریمانە یێن پراگماتیکی دگوتارا ئایینیدا

ہدی عبدالقادر قاسم^۱ - ہدی اسماعیل صالح^۲

huda.abdulgader@uod.ac - huda.ismail@uoz.edu.krd

پشکا زمانی کوردی، کۆلیژا زمانان، زانکۆیا دهۆک، دهۆک، هه‌ریما کوردستانی، عیراق.

٢ پشکا زمانی کوردی، کۆلیژا پهروهردا بنیات، زانکۆیا زاخو، زاخو، هه‌ڕێما کوردستانی، عێراق.

يۆختە:

پیشگریمانه ئیکه ژ ئەوان ڕەهەندێن پراگماتیکی، کو ب بهرفره‌هی د ئاخفتنا رۆژانه‌دا و د هه‌می بوارین ژیانیدا و د گوتاریژیدا ب رێژه‌یه‌کا باش بکارده‌یت، د ئە‌وه‌ی لیکۆلینیدا گوتارا ئایینی ئیسلامی هاتیه‌ وه‌رگرتن و ژ هه‌ژپی ئاماژه‌پێدانیه‌، کو گوتارا (ملا حه‌ری ته‌تو) ئە‌وا ده‌ریاره‌ی ماده‌یه‌ی بیهوشکه‌ر، کو ل 2022/3/4 ل ده‌وه‌کی هاتیه‌ پیشکشکر، وه‌کو نمونه‌یا لیکۆلی هاتیه‌ وه‌رگرتن و به‌ره‌مه‌په‌نه‌رێن پیشگریمانێن پراگماتیکی تیدا ل دو‌یف مودیلا (لیفینسونی- ۱۹۸۳) ی هاتینه‌ ده‌ستنیشانکر. پرسیارین لیکۆلی ئه‌ری به‌ره‌مه‌په‌نه‌رێن پیشگریمانێن پراگماتیکی د گوتارا ئایینیا (مه‌لا حه‌ری ته‌تو) یدا ده‌ینه‌ دیتن؟ چ جو‌ره به‌ره‌مه‌په‌نه‌ر تیدا هاتینه‌ بکاره‌ینا؟

په‌یفین کلل: به‌ره‌مه‌په‌نه‌رێن پیشگریمانه‌ی، پیشگریمانه‌، گوتارا ئایینی، مه‌لا حه‌ری ته‌تو.

Pragmatic Presupposition Triggers in Religious Discourse

Huda Abdulqader Qasim¹ - Huda Esmail saleh²

¹Department of Kurdish Language, languages College, University of Duhok, Kurdistan Region, Iraq.

²Department of Kurdish Language, Basic Education College, University of Zakho, Kurdistan Region, Iraq.

Abstract:

Presupposition is one of the pragmatic aspects used heavily in everyday situations and in all linguistic expressions, including discourse. The notion of presupposition and its triggers have been studied by many scholars, linguists and philosophers, but as far as the researcher knows, the investigation of presupposition triggers in Kurdish Religious discourse has not been explored yet. Therefore, the present research tries to identify the main presupposition triggers used in Kurdish Religious discourse. Presupposition is the background belief that is known by both the speaker and the receiver, it is tied to particular words and aspects of the surface structure that act as linguistic triggers. This study investigates types of pragmatic presuppositions in religious discourse. The data of the study consists of a religious Friday speech on drugs delivered on the fourth of March, 2022, by Mulla Harbi Tato. The study

tries to find answers to the following questions: 1. To what extent does religious discourse make use of pragmatic presumptions? 2. Which type of pragmatic presumptions does the preacher make use of in conveying his message? 3. Which type of pragmatic presumptions does the preacher use more in his speech? The study has concluded that this discourse is an instructional one and that the preacher has made use of pragmatic presupposition triggers in terms of interrogative to share the discourse with the listener and to affect him.

Keywords: Pragmatics Presupposition Triggers, religious discourse, Presupposition, Mullah Harbi Tetou.

پێشه‌کی:

پێشگریمانه و ب تایبه‌تی دابه‌شکرنا ئەوان بۆ جوړپښ جوداجودا، جهی گرنګیدانا لیکۆلینښ پراگماتیکی بویه، د گوتاریدا ب رېژه‌یه‌کا زۆر بکاردهیښ. ئەف لیکۆلینه هه‌ولده‌ت به‌رهه‌مه‌پنه‌رښ پێشگریمانه‌یښ پراگماتیکی د گوتارا (مه‌لا حه‌ربى ته‌تو) یدا دیاربکه‌ت.

پرسیارښ لیکۆلښ:

1. ئەوئ به‌رهه‌مه‌پنه‌رښ پێشگریمانښ پراگماتیکی ب به‌رفره‌ی د گوتارا ئایینیا (ملا حه‌ربى ته‌تو) یدا ده‌ینه‌ دیتن؟
2. نواندنا وان به‌رهه‌مه‌پنه‌ران ب چ شۆه‌ بویه؟
3. چ جوړه به‌رهه‌مه‌پنه‌ر گوتاریژى د گوتارا خۆدا بکاره‌یناښ؟

گرنګیا لیکۆلښ:

گرنګیا ئەف لیکۆلښ د ئەوئ چه‌ندیدا، کو ب زانښ و ده‌رئخستنا به‌رهه‌مه‌پنه‌رښ پێشگریمانه‌یان و دیارکرنا جوړپښ ئەوئ دئ پتر لایه‌نښ فه‌شارتی د گوتارا ئایینیدا دیارښ و دئ تیگه‌هسته‌کا باشتو بۆ خوانده‌فانی ل سه‌ر گوتارا ئایینی په‌یداښ.

میتودا لیکۆلښ:

ب شۆه‌یه‌کئ گشتی لیکۆلښ ل دوئف رېبازا وه‌سفى هاتیه‌ ئەنجامدان و سه‌باره‌ت جوړپښ به‌رهه‌مه‌پنه‌رښ پێشگریمانه‌یان ل دوئف مودېلا (لیفینسونى- ۱۹۸۳) ى هاتینه‌ ده‌ستنیشانکرښ.

پلانا لیکۆلښ:

لیکۆلښ چار ته‌وه‌ران بخۆفه‌دگريت، ته‌وه‌رئ ئیکئ، ژ ئەفان سه‌ره‌بابه‌تان پیکده‌یت: دانه‌نیاسینا گوتاری، گوتارا ئایینی، گوتارا ئایینی ئیسلامی، ره‌گه‌زښ گوتارا ئایینی، په‌یوه‌ندی د نافه‌را زمان و گوتارا ئایینیدا، ته‌وه‌رئ دوئف، ژ ئەفان سه‌ره‌بابه‌تان پیکده‌یت: پێشگریمانه‌، دانه‌نیاسینا پێشگریمانه‌ی، تایبه‌تمه‌ندیښ پێشگریمانه‌ی، پێشگریمانه‌یا پراگماتیکی، ته‌وه‌رئ سییژى، جوړپښ به‌رهه‌مه‌پنه‌رښ پێشگریمانه‌یان هاتینه‌ دیارکرښ و ته‌وه‌رئ چاری، لایه‌نښ پراکتیکیه‌، کو جوړپښ به‌رهه‌مه‌پنه‌رښ پێشگریمانه‌یان ل دوئف دابه‌شکرنا (لیفینسونى- ۱۹۸۳) بۆ گوتارا ئایینیا هه‌لبژارتی هاتیه‌هه‌لبژارتښ.

ته‌وه‌رئ ئیکئ: گوتار

تیگه‌هئ گوتاری به‌رفره‌ی و هه‌مه‌جوړیا بخۆفه‌دیتی، ئەوژى ل ژېر کاریگه‌ریا لیکۆلښ لیکۆله‌ران ئەنجامدان، ئەوژى ل دوئف لیکۆلښ زمانفانښ فوړى و په‌یوه‌ندیکرښ ئەنجامدان، ئەف چه‌نده‌ژى ل سه‌ر دو تیگه‌هان

دهینه دابه شکر، ئه وژی: ئیک، ئه و یژیا بۆ که سین بهرام بهر بۆ مه به ستا تیگه هاندن دهیته ئاراسته کرن. دو، شیوی زمانی ئه وی ده ربازی رستی دبیت (الشهری، ۲۰۰۴: ۳۶ - ۳۷).

بابه تی گوتاری ئیکه ژ ئه وان بابته تانه ل ئه فان دوماهییان پیتته کی باش پی دهیته دان، گه له ک تیور و بوارژی په یدا بوینه، گوتاری توخیه کی باش د په یوه ندین زمانیدا و گه هاندنا په یامی و کارتیکرنی ل لایه نی بهرام بهر فیه گرتیه، چونکی گوتار ژ بهر هه مه جوریا جورین خۆ د گه له ک بوارین مه عرفیدا بکار دهیت، له ورا دی پیناسه و تایبه تمه ندین بهر فره هه بن، ئه فین ل خوارژی هنده ک ژ ئه وان پیناسه یانه.

1. دانه نیاسینا گوتاری:

زیلیج هاریس (Zellig Sabbettai Harris)، ئیکه م که سه د زمانفانیا نویدا گرنگی ب گوتاری دایه و ب ئه فی شیوه ی گوتار پیناسه کیه: (ده ربینه کا دریزه، یان زنجیره رسته یه کی ل دویف ئیکدا هاتینه، کو پیکفه دبنه کومه کا گرتی، د شیاندا یه ب ریکا ئه وی کومه کا توخمان بهینه ده ستنیشان کرن، ئه وژی ب ریکا ریبازا دابه شکاری، ب شیوه یه کی کو هه ر د زمانفانییدا کار تیدا بهیته کرن) (یقطن، 1997: 17). که واته گوتار ژ چه ندین رسته یان پیکدهیت و پیکفه گریدانه ک د نافه را ئه وان رسته یاندا هیه و دوماهیکه کزی هیه. دومینیک مانگه نو (Dominique Maingueneau)، دیژیت: (گوتار گوتنه که یان ده ربینه که، یه که یه کا زمانی و په یوه ندیکرنیه، گریدایه ب باره دوخه کی دیارکری بهر هه مه پینانی، ئانکو هه ر تشته کی ب شیوه ی گه نگه شه کا تیله فزیونی، یان گوتاره کا رۆژنامه فانی یان رۆمانه کی، ... هتد بیت) (مانغونو، ۲۰۰۸: ۳۸). دیفید کریستال (David Crystal) هوسا گوتاری دده ته نیاسین، زارافه که د زمانفانییدا بکار دهیت کو پیکهاته کا زنجیریا زمانیه و ژ رسته یا ساده دریزه، (Crystal, 2008: 148). ئیمیل بنفینست (Émile Benveniste)، ده رباره ی پیناسه یا گوتاری دیژیت: (هه ر ده ربینه کا ئاخفتنکه ره ک و گوهداره ک تیدا بیت و ئاخفتنکه ری بقیته کارتیکرنی ل گوهداری بکه ت، ب گوتار دهیته دانان) (عکاشه، 2005: 37). ئه ف پیناسه یا گوتاری ژ هه بونا گه له ک رسته یان دویردکه ت، ته نها جه ختی ل سه ر کارتیکرنی و گه هاندنا په یامی دکه ت.

۲. جورین گوتاران:

گوتار بهر هه مه ک و توخمه کی زمانیه تایبه تمه ندین جودا ژ لای رۆخسار و نافه رۆکی یین هه بن، له ورا ده می گوتار دهیته پۆلینکرن بۆ جوران پیدفیه گه له ک پیفه ر ل بهر چاف بهیته وه رگرتن، چونکی گوتار دچیه د ناف گه له ک بوارین مه عرفیدا، له ورا گه له ک دابه شکرین هه بن، ژ وان دابه شکرنازی:

دابه شکرنا بهر به لاف بۆ جورین گوتاری دابه شکرنا ل دویف ئه فان پیفه ران بویه، ئه وژی (بابه ت، ئالیه ت، پیکهاته)، بۆ نمونه دابه شکر ل دویف بابته تان دابه شی ئه فان جوران دبیت، ئه وژی: گوتارا ئایینی، گوتارا زانستی، گوتارا ئایدیۆلۆجی یان سیاسی... ههروهسا دابه شکرنا گوتاران ل دویف پیکهاتا وی، ئه وژی: گوتارا هونه ری (داهینه رانه، ئه ده بی)، بۆ نمونه چیرۆک و رومان و شیعر...، سه باره ت دابه شکرنا جوران ل دویف ئالیه تی، ئه وژی دابه شکر نه د نافه را گوتارا فه گیرانی و گوتارا وه سفی و گوتارا ئه رگیۆمینتییه (المتوکل، ۲۰۱۰: ۲۵).

ههروهسا ئه گه ر مه وه سا هژمارت کو هه ر گوتاره کی پیدفین خۆ یین مه عرفین گشتی و ده ورو به ری یین هه بن، د شیاندا یه پۆلینکرن گوتاری ل دویف ئه فان پیفه رین ل خوار ی بهیته کرن، ئه وژی:

1. مه ره ما گوتاریژی: گوتارا فه گیرانی، ئه رگیۆمینتی، وه سفی، فیرکرنی، خوشیدان.

2. جور ی به ژداری: گوتاره کا دوقولی، گوتاره کا ب کۆم، گوتارا ب تاک (مه نولوگ).

3. رپیا په ژدارپ د گوتاریدا: راسته وخو د نافهرا به ژداران، یان نه راسته وخو، وه کو روژنامی یان په رتوکی، یان نیمچه راسته وخو، گوتارا تیله فونی، گوتارا تیله فزیونی یان رادیوی...هتد.

4. جوړی که نالی: که ناله کا درکندی یا راسته وخو، یان که ناله کا نفیسی نه یا راسته وخو.

5. ئاراسته: گوتاره کا بابه تیانه دویر ژ کارتیکرنا که سایه تییا ئاخفتنکه ری، گوتاره کا که سایه تی کو که سایه تییا بهرهمه پنه ری گوتاری تیدا یا زاله (صدیقی، ۲۰۱۴: ۴۹).

۳. گوتارا ئایینی و گوتارا ئایینی ئیسلامی:

گوتارا ئایینی ئەف جوړی گوتاری ل دهف هه می ملله تان و ئایینان گرنگیا خو هه یه، چونکی ب ریکا ئەف گوتاری شه نگستین ئایینن خو بو دویشچوپن ئایینی خو به لاقه و دیاردکه ن. هه لبه ت هه ر ئایینه کی هنده ک بنه ماین هه ی، پیدفیه خه لک پی پگی رین و ئەو کارین رپییدا ئه نجامبدن و یپن رپیینه دایژی خو ژ دویریخن، ئەفه ژ ب ریکا گوتارا ئایینی دهینه به جیهان.

گوتارا ئایینی ئەو گوتاره، ئەوا تایبه ت ب پیشکیشکرنا بابه تین ئایینیقه ژ لای که سین دیندارقه. پیخه مه ت هندی داکو پرنسیپ و بنه ما و شه نگسته یین ئایینی ل دهف که سی بهرامبه ر دیاربکه ت. ئەفه ژ ب ئارمانجا هندیقه، داکو هاندانا خه لکی بکه ت بو ئەنجامدانا هنده ک کاران و ژ ره خه کی دیفه خه لکی ژ ئەنجامدانا هنده ک کریاران دویریخیت، ئەف جوړی گوتاری ب ئایینه کی دیارکریقه یا گریدای نینه، به لکو هه می ئایینن ل سه ر روپی ئەردی دشین مفای ژ ئەف جوړی گوتاری وه ربرگن، ب مه رما پیشکیشکرنا بابه تین ئایینی و به لاکرنا بنه ما و شه نگستین ئایینن خو، ههروه سا داکو هاندانا خه لکی بو ئەنجامدانا هنده ک کارین باش بکه ن، وه ک: (نفیژ، روژیگرتن، ریزگرتن ل دایکوبابان و که سانین دانعه مر، رهوشی جوان و هاریکاریا جیرانان ...) و دویریخستنا ئەوان ژ هنده ک کارین نه باش، وه ک: (کوشتن، زورداری، جادوگه ری، دره وکر، دزی، په یوه ندین نه دروست، ...) (عه لی، 2020: 351-352).

گوتارا ئایینی ئیسلامی د کومه لگه ها موسلماندا گرنگترین جوړین گوتارانه، چونکی روله کی گه له ک کاریگه ر هه یه د دروستکرنا دین و هزر و جیهانیبنا مروفی موسلمان بو ژیا و گه ردونی و دروستکرنا بیرورایا و هه لویستان و دروستکرنا هوشیاری و عه قلیه تی و سیسته مکرنا ئەوان به هایان ئەوین ل گه لدا و ژبه ر وان دژیت (الاسدی، ۲۰۱۸: ۲۷).

گوتارا ئایینی ئیسلامی دهیته پیناسه کرن، کو ئەو جوړی گوتارییه، یا کو پشتبه ستی ل سه ر لیفه گه رین ئایینی ئیسلامی (قورئان و سونه ت) ی دکه ت، چ به ره می ریکخواه کا ئیسلامی، یان ژ ده زگه هه کی بانگخوازیه کا فه رمی، یان نه فه رمی بیت، یان هنده ک تاکین رهوشه نییر و شاره زا د به لاکرنا ئایینی ئیسلامیدا، ههروه سا مه به ست ژی گوتن، ئاموژگاری، یان هه لویستین تایبه ت ب ئەوی سه رده می بن، کو پشتبه ستنا ئەوان دی ب ئایینی بن، له ورا گوتارا ئایینی گوتاره کا گه هاندنییه و بو تیگه هاندن و په یوه ندیکرنی دهیته پیشکیشکرنا، ئارمانج ژی په یدا کرنا په یوه ندیه کا کارلیکیا دیارکریه ل گه ل که سانین بهرامبه ر و بو رازیکرنی هه می ئالیه تان دگریته بهر (الشریف، 2004: 9-10).

۴. تایبه تمه ندین گوتارا ئایینی ئیسلامی:

هه ر جوړه کی گوتاران تایبه تمه ندین خو یپن هه ی و گوتارا ئایینی ئیسلامی هنده ک تایبه تمه ندین جیاواز ژ جوړین دیتین گوتاران یپن هه ی، ئەوژی:

1. (گوتاره کا گشتی و جیهانیی و ب ئهوی و اتایی یا هاتی داکول گهل هه می مرؤفایه تی باخفیت واته بۆ هه می مرؤفان دهیته ئاراسته کرن، یی بهرچاقوه رگرتنا نه ته وه، ره گهز، رهنگ و جوداهیا زمانان. ده می (خودایی مهزن) د قورئانا پیرۆزدا دیژیت ((یا ایها الناس))، ((یا بنی ادم))... .
2. گوتاره کا گشتگیره و ته واکه ره، ب هه می لایه نین ژیا نا مرؤفیه گریدایه وه کی ب رئیخستنا په یوه ندیا مرؤفی ب چیکه ری وانه و دهرونی وانه... (ابراهیم و احمد، 2018: 71).
3. هاریکاریا مرؤفی دکه ت بۆ چاره کرنا گریپن مهزن ب چاره سه رییه کا دروست وب ریکا هزرکرنه کا دیار و ئاشکه را ئه فه ئیکه م چاره یه، کول گهل غه ریزه یا مرؤفی دگونجیت و بۆ میشکی رازیبونه و بۆ دلی ئارامیه.
4. ژیده رین گوتارا ئایینی دروهن و ئاشکه رانه، ئه وژی قورئان و سونه ته و کودهنگی و پیقه ره.
5. گوتارا ئایینی بۆ بجههینانا مه به ستین شهرعی دهیته پیشکیشکر، وهک: ئاین، سامان، رهوش، خزمایه تی... . ئارمانجا ئه فی جورئ گوتاری یا ئاشکه رایه، کو ده رئیخستنا خه لکیه ژ تاریا تی به رهف رونا هی (عه لی، 2020: 356).
6. گوتارا ئایینی رۆل د ئارامکرنا کومه لگه هیدا هه یه، دشیت ئه وان قهیران و ئاریشه یین نه و جفاک توشبو یی، وه کی: قهیرانین تائیفی و نه ژادی هه فسه نگیه کی د نافه را تاکین جفاکیدا بکه ت.
7. ئارمانجا گوتارا ئایینی کارکران و باوه ری و هه زژیکرن و ریزگرتن و ئافکرنا که سیه، چونکی گوتاره کا گشتگیره بۆ ژیا نی و ب تنی په یامه ک نینه د مرگه فتییدا بهیته گریدان، به لکو وه کو ئاین، سیاسه ت، ئابور، پهروه ده، جفاکه بۆ مرؤفان (الجمالی، ۲۰۲۰ : ۳۵۰).

ه. په یوه ندیا د نافه را گوتارا ئایینی و زماندا:

زمان و گوتارا ئایینی په یوه ندیه کا بهیژ ل گهل ئیک هه یه، چونکی په یاما گوتارا ئایینی ب ریکا زمانی دهیته گه هاندن. زمانه ئامرازئ پیشکیشکرنا هه ر جوړه گوتاره کی ئه فجا چ زمان وه کو ئاخفتن، یان وه کو نفیسین بکاربهیته. زمانی پیشکیشکرنا گوتاری پیدفی ب هزرین هویر و ریزبه ندیا زانیاری و هزران هه یه هه ر ژ ده ستپیکا گوتاری، هه تا دوماهیا ئه وی، ل گهل پیشکیشکرنا کا دیار و رۆن و پیکه گریدانا ده برینن زمانی و هه لژارتنا په یقین هه لژارتی ل دویف ئه وی کومه ل و چینا، کو گوتار بۆ دهیته پیشکیشکر، ههروه سا ئاوازه و تونا دهنگی گوتاریژری کارتیکرنا کا ئیکجار زور بۆ کارتیکرنا ل سه ر گوهداری و وه رگرتنا په یاما ئه وی گوتاری هه یه (یوسف، 2022: 2524-2525).

ئه گه ر ئارمانجا سه ره کییا گوتاری، رازیکران بیت، ل ئه وی ده می په یقین وروژینه ر دبنه کلیکا زمانی رازیکرنا، ژ بهرکو ئه فان په یقان شیا نا سه رنجراکیشانی هه یه (عه لی، ۲۰۱۳ : ۲۳۰).

پیدفییه ل سه ر گوتاریژری یان ئاراسته که ری گوتاری، گوتاره کا رۆن پیشکیشکه ت، ئه وژی هه لژارتنا ده برین و زارا فین خو ب وردی، پاریزه ری ل سه ر هنارتنا رستان و پاراگرافان جهی سه رنجی بیت و زمان دوبریت ژ ترساندن و فشارئیکستنی ل سه ر تاکی (الزهرة و نورالهدی، ۲۰۲۳: ۳۷ - ۳۸).

گوتارا ئایینی هه لگرا گه له ک تایبه تمه ندین زمانییه، بۆ نمونه د ئاستی دهنگیدا به شه ک ژ کاریگه ریا گوتاری دهنگ و ریکوپیکیا که ره ستین نه که رتییه، وه کو ئاوازی و راوه ستیا نی، ههروه سا دروست بکارهینانا وان ل جهین گونجای و دوبرکه فتن ژ هه وار وقیژپن د جهی دروست بکارنه هاتین، ههروه سا تایبه تمه ندیه کا دیتر د گوتارا ئایینییدا دیاره دوباره کرنا هنده ده برینانه، ئه فه ژی دزفریته فه بۆ هندئ کو گوتارا ئایینی بۆ هه می ته خین جفاکی دهیته ئاراسته کرن، له ورا دبیت هه میان هه مان تیگه هشتن نه بیت، ههروه سا تشی دیار د گوتارا ئایینییدا گه له ک بکارهینانا ئیدیومان و

دەرپرېنځ خوازې وېکارهینا لیکچواندنې سیمایه کې دیتري ژوربه یا گوتارېن ټایپنیه، ب تایبته لیکچواندن ب مللهت و کهسایه تیپن میژوي.

۶. توخمین پیکه پنه رین گوتارا ټایپن:

گوتارا ټایپن ب شیوه یه ک ژ شیوه یین په یوه نديکرنې د ناڅه را تاکن جفاکه کې باوهرداردا دهیته هه ژمارتن، ژ ره گه زین گوتارا ټایپن:

1. گوتاریژ (فریکه) ب ره گه زه کې سهره کی دهیته هه ژمارتن، نهو کهسه یه، کو په یاما گوتارا ټایپن دگه هینته کهسین بهرامبر (مصطفی، 2017:125). گوتار یژ کهسې سهره کییه د بهرهمه پنا گوتاریدا، چونکی ب مه به ستا بجهه پنا ټارمانجه کې و دا دهرپرېن ژهنده ک مه به ستان بکهت، گوتاری دیژیت (الشهری، ۲۰۰۴: ۴۵).
2. وهرگر نهو لایه نې دوییه د گوتاریدا و نهو کهسه یه، کو گوتاریژ ب مه به ست گوتاری ټاراسته ی وی دکهت. وهرگرې ټاماده یه د هزرا فریکه ریدا بهری گوتاری بهرهمه بینیت، چ هه بونه کا بهرهمه ست هه بیت یان د هزرا ویدا حازرین، وهرگره نهو نهو وی وهل گوتاریژ دکهت ستراتیجیه ته کا گونجای بهه لژیت بو گوتارا خو (الشهری ۲۰۰۴: ۴۷ – ۴۸). د گوتارا ټایپنیدا گوتاریژ مه لایه، و جهی ریزیه. گوهدار و وهرگرې گوتارا ټایپن، خه له کې موسلمانوه کهسانین پیگیرن ب چونا مزگه فتی ل رۆژا نه یی. هه می ته خین جفاکی ب هه می ته مهن و ره گه زان وهرگرېن گوتارینه.
3. ههروه سا نهف گوتاره پیدفی ب ټامرازه کییه، داکو نافه رۆکا گوتاری بگه هینته بینهر و گوهدار و خوینه ران، نه فجا ب شیوه یی زاره کی، نفیسی، ب ریکا تله فزیونی، یان ب ریکا گه هاندنا تورین جفاکی بیت.
4. بېگومان هه ر گوتاره ک یی نافه رۆک په یامه ک نابیت، کو ب توخمه کې گرنگ و کارتیکه ژ توخمین گوتارا ټایپن دهیته دانان (مصطفی، 2017:125).

تهوهری دوی: پیشگریمانه:

پیشگریمانه به شه کې سهره کییه ژ په یوه نديکرنه زمانی، رۆله کې بنهرهت د تیگه هشتنا واتایین فه شارقی و پیزانینن نه هاتینه گوتن دگیریت، نهو ټامازه دکه ته نهوان پیزانین و بهایین کو پیدقییه و پیش وهخت بهری دهست ب په یوه نديکرنې بکهن گوهدار و ټاخفتنکه ر وان بزنان.

گریمانین پیشی بریتییه ژهندي کو ټاخفتنکه ر تشته کی دیژیت و گوهدار ب ریکا باکگراوه ندي و زانبارین هه فبهش ل گه ل ټاخفتنکه ری و که لتور و دهو روه ری و ټاوازا گوتنې کومه کا واتایین دیتر ب شیوی گریمانین پیشی لی دهر دئخیت.

گریمانه پیشه کییه کان، چونکه گریمانه پیشه کییه کان تایبته به وهرگر و نهو واتایه ی له نه نجامی گریمانه پیشه کییه کان وهرده گیریت واتایه کی پراگماتیکیه و بهرهمی وهرگره، به له بهرچا وگرتنی دهقی گوتنه که، جوړی رۆنانی گوتنه و کاری گوتنه که، دهو روه ری گوتنه که و زانباری دیاریکراوی تر گریمانه پیشه کییه کان ده کا (دزه یی، ۲۰۱۴: ۱۵۵).

بابه تی پیشگریمانه ی ژ هه ر بابته کې دیتر ی پراگماتیکي (ژبلی کردین ټاخفتن) پتر جهی گرنگیدانا لیکۆله ران بویه، گرنگیدان ب پیشگریمانان بو ده مه کې دریز بو فله یله سوفان دزفریته فه، ههروه سا د تیورا زمانیدا د ناڅه را سالین ۱۹۶۹ – ۱۹۷۶ بواره کې گرنگ بو، چونکی نه فی بابته گه له ک ټاریشه بو هه می جوړین تیورین بهرهمه پنا ټایپن نهوین ل نهو ی ده می، په یادکرو (Levinson, 1983:177).

۱. دانه نیاسینا پیشگریمانی:

د پیناسه کرنا پیشگریمانه یاندا ل دهف هەر زانایه کی جیاوازیه ک دهیت دیتن، ئەوژی ل دویف ئەوی رپبازا هەر زانایه ک ل دویف دجیت، زۆریه یا جارن زانا پشتبەستی ب کارین بهری و ئەزمونین زانایین پیش خو دکهن، ئەف چهنده ژى د بهرهه مین ب نافۆدهنگ و کهفندا دیاره، بۆ دانه نیاسینا پیشگریمانه یی دی ئاماژه ب چهند پیناسه یان دهین، ئەوژی:

فریکەر ل دەمی ئاخفتنیدا ب دانانا پیشگریمانان ب ریکا په یف و گرتیان رادبیت، چونکی گرتیا هه فالکاری دەمی و گرتیا ناڤی پنگریمانه تیدا هه نه و نه ریکرنا رسته یی نابیته ئەگەر، کو گریمانه تیدا نه مینیت (Levinson, 1983:170).

۲. تایبه تمه نندیین پیشگریمانه یان:

پیشگریمانه یان چهند تایبه تمه نندییه ک یین هه یین، ژ ئەوان تایبه تمه نندیان پیدقییه پیشگریمانه راست بن، ژ وان ژى:

1. ل دەمی نه ریکرنا گریمانه وه کو خو دمینیت: ئانکو ئەو زانایارین د ئەوی رستیدا دهینه ده رێخستن ب ئەری و نه رتیا رستی دهینه ب دهستقه هینان، پرۆسه یا ئەری و نه رتیا رستی وه کو تاقیکرنا ک دهیته بکارهینان (مانغونو، ۲۰۰۸: ۱۰۵). ئەف تایبه تمه نندییه دیژنی راست ده رچونا گریمانی ل ژیر کریارا نه ریکرنا، بۆ نمونه:

- هەر ئیک دزانیت کو ئیراهیم یی که یفخوشه.

- کهس نزانیت کو ئیراهیم یی که یف خوشه.

<< ئیراهیم یی که یف خوشه (الماشطه و الرکابی، ۲۰۱۸: ۶۶).

2. ب ئاخفتنکه ریفه دگرتداینه: ئاخفتنکه ر گریمانه دکهت کو ئەو گریمانه با هه ی یان با چیبوی بهری باخفت، ئەو پیشگریمانه د هزرا ئاخفتنکه ریدا یا هه ی و نه درستی (حمادی، اسماعیل، 2024: 19). بهر ئاخفتنکه ر دهست ب ئاخفتنی بکهت و پیزانین بۆ گوهداری بیژیت ئەو ل سهر وان پیزانین ل دهف گوهداری هه یین سوچه تی دکهت.

3. سروشته ک زمانی یی هه ی: ئەوژی ب رتیا هیما یین زمانی ئەوین د رستیدا هاتین په یدادبیت، ئەوژی ئەو ده رپینین زمانینه و یه کین فهرهه نگینه، ئاماژه دکهنه نافه رۆکا وان، دیژنه ئەفان ده رپینان به رهه مهینه رین پیشگریمانان (حمادی، اسماعیل، 2024: 19). ئەف چهنده ژى لیقینسونی و گه له ک زانایین ل پیش وی ب درتیی ل سهر وان به رهه مهینه رین پیشگریمانان راوه ستیاینه، بۆ نمونه:

- وی دوباره برایی خو ئیشان.

ده رپینا (دوباره) وی چهندی دیاردکهت کو جاره کا دیتر ئەو کار یی هاتییه ئەنجامدان.

4. دەمی پیشگریمانی پیش دەمی رستییه: دەمی په یدابونا وی پیش دەمی پیکه یین رستییه، ئەگەر خو رسته ل دەمی بوری بیت پیشگریمانه دی بهری وی دەمی بیت (حمادی، اسماعیل، 2024: 19). بۆ نمونه:

- من ئەو زادی ته چیکری خار.

پیشگریمانه د ئەفی رستیدا (وی زادی چیکری)، کو ئەف رسته یه ژ لای لۆژیکیه، دەمی وی بهری (من خار) یی چیبوی.

5. دبیت گوهدار پیشگریمانی نه زانیت: پیشگریمانه ئەو پیزانین ئەوین ئاخفتنکه ر گریمانه دکهت، کو گوهدار وان دزانیت، به لی نه مه رجه گوهدار بزانیت.

بۆ هندی پشت راستین، کو ئه زانیارین د رستیدا ههین پیشگریمانه لی دهینه دهئێخستن. دهی ئه هزرکهین لایهنی بهرامبهر پیشگریمانه یا هه ی ئه ف چهنده پهیدادبیت، به لی نه مه رجه هه می خه لک هه می پێزانیان بزانی، گه له ک جاران ده می پێزانیان ل سهر پیشگریمانه یان دهینه ئافاکرن، هنده ک جاران گوهداری چ پێزانیان ل سهر نابن، بۆ نمونه د پیشگریمانه یا هه بونیدا:

- وه لاتی من دکه فته کیشوهری ئاسیا.

هنده ک گوهدار دزانی کیشوهری ئاسیا کیشکه، به لی نه مه رجه هه می خه لک بزانی کیشوهری ئاسیا چیه. ئه ف حالته ل جورین دیتر پتر دیاردبیت، بۆ نمونه د دیداره کا د ناچه را دو که ساند (أ و ب):

- من ترومبیل خۆ ژ وان وه رگرت. (ئاخفتنکه ر)

- << وی ترومبیل دابو وان. (پیشگریمانه)

- کهنگی ترومبیل دایه وان؟ یا ژ منقه ترومبیل نه دایه وان. (گوهدار)

ل فیری ئاخفتنکه ر (أ) گریمانه دکر کو (ب) دزانی کو وی ترومبیل یا دایه وان، له ورا پێزانیانه کا نوی ب ژێ وه رگرتن دای و هوسا گریمانه یا دروست نه بو.

۳. جورین پیشگریمانان:

ب شیوهیه کی گشتی پیشگریمانه دابه شی دو جورین سهره کی دبن، ئه وژی:

پیشگریمانه یین سیمانتیکی:

پیشگریمانه یین سیمانتیکی، "له ئاستی واتای رسته کاند کارده کات و یه کیکه له په یوه ندیه سیمانتیکیه کان به شیوهیه ک، که په یوه ندیه کی ته نگاو ته نگی له گه ل فریژه کانی ناو رسته دا هه یه فریزی ناوی، فریزی کرداری" (ئاڤیستا که مال مه حمود، ۲۰۰۶: ۹۹). "پیشگریمانه ی سیمانتیکی وابه سته یه، به په یوه ندی لوجیکی نیوان دو رسته که راستی رسته ی یه که م مه رج ده بیت بۆ راستی پیشگریمانه واته رسته ی دوهم، ئه م پیشگریمانه یه جه خت له سهر ئه و زانیاریانه ده کاته وه، که له رسته دا هه یه. له م چه شنه دا گوینگر بۆ هه لئینجانی واتا پیشگریمانه کراوه کان گوته کان پیویستی به زانیاری دهره کی یان کونتیکستی ئاخوتنه که نیه، چونکه پیشگریمانه ی سیمانتیکی زیاتر له واتای که ره سته زمانیه پیکه ینه ره کانی گوته کانه وه به ده سته ده یتریت، واته به یی لوجیکی رسته که ده بیت، به یی پیویستی گه رانه وه بۆ ده وره به ر" (دارا حه مید محه مه د، ۲۰۱۲: ۱۱۲)، وه کی ئه فی نمونه ل خواری:

- وی کرتیا خواندنا خۆ نه دایه.

د رسته یا ل سهریدا ئه ف پیشگریمانه یین ل خواری تیدا هه نه:

<< ئه و قوتایی پارالیه.

<< ده می دانا قستی خواندن ی هاتی.

پیشگریمانه یین پراگماتیکی:

پیشگریمانه ی پراگماتیکی، پشت به و زانیاریه هاوبه شه ده به ستیت که له لای ههر یه ک له قسه که ر و گوینگر سه به رته به بابته گوته که پارێزراوه (دارا حه مید محه مه د، ۲۰۱۲: ۱۱۴). سه به رته پیشگریمانن پراگماتیکی ب ته مامی گریدایه ب ده وره به ر (Context) یقه، ئانکو بۆ هه لئینجانا ئه فی جور پیشگریمانان پیدفیه گوهدار پشت ب ده وره به ری ئاخفتن ببه ستیت ل ئه وی ده می دی شیت، ل مه به ستا راستیا ئاخفتنکه ری و گوته بگه هیت (Levinson, 1983: 204). ل دویف بۆچونا تایله ری پیشگریمانا پراگماتیکی ده مان ده مدا ب (پیشگریمانا دهریری) ب ناف دکه ت، چونکی ئه ف جور پیشگریمانی پشت ب زانیارین نه زمانیه ده ستیت، کو کاریگه ری ل سهر وه رگرتن و

چه وانیا شروقه کرنا دهبرین ههیه 32: Tyler, 1987). ئەو پێزانین ب ئاشکرای نههینه گوتن (ئانکو ئەو پێزانین نهبابهتی گوتاری ئەوا پیدفیه بهته قه گوهازتن) ددانینه ژیرخانا پیشگریمانی (اورکیونی، ۲۰۰۸: ۴۸).

دهوروبهیری پراگماتیکی ژێ بریتیه ژ (کهلتور، دهم، جهی، پهیوهندی د ناقبهرا ئاخفتنکه و گوهداری و بابتهی ئاخفتنی، شیوازی دهبرینی، جهی دهبرینی) پیشگریمانا پراگماتیکی، لیکدانهوهیه کا نهراستهوخویا واتا سیمانتیکیه، چونکی پهیف ژبلی واتا سیمانتیکی هه لگرتن واتایه کا قهشارتینه. ب ریکا پراگماتیکی دی شین واتا ئهوان روهن بکهینهقه، ئانکو پراگماتیک پشت ب راستی و واتا ئاشکهرایا گوتن نابهستیت (Archer, Aijmer ..., 2012: 32). گهلهک دابهشکر ب جورتین پیشگریمانهیین پراگماتیکی یین هاتینه کرن، ب شیوهیهکی گشتی پیشگریمانهیین پراگماتیکی، سهر ئهقان جورتین ل خواری دابهشدین، کو جورج یولی (George Yule) ی پیشگریمانهیین کاریگهر دابهشی شهش جوران دکهت، کو بریتیه ژ: (پیشگریمانهیین هه بونی، پیشگریمانهیین راستهقینهی، پیشگریمانهیین نهراستهقینهی، پیشگریمانهیین فهرهنگی (لیکسیکی)، پیشگریمانهیین پیکهاتهی، پیشگریمانهیین مهرجی (دژی راستهقینه) (Yale, 1996: 58-53).

تهوهری سیی:

بههره مهینه رین پیشگریمانهیین پراگماتیکی ل دهف لیفینسونی:

ئهو بابتهین گرتدای واتی تا رادهیه کی باش بابتهین گشتینه و ل سهر هه می زمانان ب باشی دهینه گشتیکرن، کو ئهقی چهندی جیاوازیه کا مهزن ل گهل ریمانی ههیه. پیشگریمانه بهر قوفاژی ده رکهفتان، هه لیجانین واتیینه، پشتبهستی ب پیکهاتهیا زمانی یا رستهیان دکهن، ئه وژی گرتدایه ب هندهک پهقین دهستنیشانکریقه دیژنی (Presupposition Triggers) (Levinson, 1983: 181). تیگههی بههره مهینه رین پیشگریمانهیان ل دهف لیفینسونی پهیدا بویه، وهسا پیناسه دکهت، کو ئهو پیکهاتهیه یان یژهیه ئهوی ئاماژی دکهته پیشگریمانهیین (Levinson, 1983: 179). سه بارهت ئهوان بههره مهینه رین لیفینسونی د پرتوکا خۆدا بکارهینان (سیژده بههره مهینه ر)ن، ئهقی ل خواریژی هندهک تیبینینه ل سهر ئهوان بههره مهینه ران، ئه وژی:

- ئهو دابهشکرنا ئهوی دانای ئهم دشین ل سهر دو جوران دابهش بکهین، ئه وژی بههره مهینه رین فهرهنگی و بههره مهینه رین پیکهاتهی.
 - د دابهشکرنا خۆدا گهلهک دابهشکرین زانایین بهری خو وه رگرتینه، یی ل بهرچاوه رگرتنا هندی، کو دبیت دوباره کرن هه بیت، بو نمونه دابهشکرین (Strawson, Kiparsy, Karttunen, Frege, ...). (Levinson, 1983: 181-184).
 - لایه نی دهوروبهیری نه زمانی د ئهقی دابهشکرین ل بهرچاف نه هاتییه وه رگرتن، چونکی ل دویف درکندن و پشکدارین ئاخفتنی دبیت بهینه گوهرین، ب تایبهتی یین پیکهاتهی.
 - ل گهلهک جهان لیفینسون جوری بههره مهینه ری ب رستان روندکهت، چ شروقه کرنا نادهتی.
- ئهو بههره مهینه رین لیفینسونی دابهشکرین، ئهقی ل خواریته:

سالوخه تین دیار (Definite Description):

- جونی زهلامی دو سهر دیت.
 - جونی زهلامی دو سهر نه دیت.
- << هه بونا زهلامه کی ب دو سهران. (Levinson, 1983: 181).

ئهف گریئا ل سهری هاتی (زهلامی دو سهر) ب شیوه کی هاتییه دهربرین کو ئیکسهه ئهه تیدگههین کو ههر دو ههفیشکین ئاخفتنی (ئاخفتنکهر و گوهدار) وی کهسی دنیا سن، ئهه گرییه ئهه گهر ب شیوی (زهلامه کی دو سهر) هاتبا، دا ئیکسهه زانین ئاخفتنکهر و گوهدار وی زهلامی نانیاسن، بۆ نمونه:

- من کراسی زهینه بی ئینا.

- من کراسی زهینه بی نه ئینا.

<< زهینه بی کراسه ک بی هه ی. (گریئا کراسی زهینه بی) کهواته ههر دو دزانن، کو زهینه بی کراسه ک بی هه ی. ئهف جوره ئهه وان په یف و دهربرینان ب خۆفه دگریت، ئهه وین واتایا تشته کی دهستنیسانگری ددهن، وهه کو نافین تایبهت، کو ئاخفتنکهر وهه دزانیت، کو بی هه ی، ههروهه ناسیاری و جهنافین خاوه دنداریه تی (ههه بون) و نافین گشتی و ئهف جوره که رهستین زمانی ل دهف (جورج یولی) ب پیشگریمانه یا ههه بونی هاتییه بههسکر، بهه لی لیفینسونی چ ئاماژه یه که نه دای.

1. کارین کرنی (راسته قینه) (factive verbs):

- مارسا یا په شیمانه ژ فه خارنا مه یا بریوی.

- مارسا یا په شیمان نینه ژ فه خارنا مه یا بریوی.

<< کهواته مارسای مه یا بریوی یا فه خاری (Levinson, 1983:181).

جورج یول ئهه فی جوری پیشگریمانه بی ب کاری (زانین) یفه گریددهت، کو ئهه رسته یا د دویفدا دهیت راستیه کی نیشانددهت، ههروهه سا وهه کو نمونه هنده ک کارین دیتژی دهینیت، کو ل گهل ئهه فی جوری پیشگریمانه بی دهرده کفن، وهه کو: (پهه سیان، پهه شیمانی، نهه زانین، نهه بون، کهه یفخوشبون) (Yale, 1996:27). سهه بارهت ئهه فی جوری، دو رسته نهه و پیکفه دهین، رسته یا ئیکی کاره ک تیدا هه یه و مه پیکردکهت، کو پیزانینه کی ژ رسته یا د دویفدا بینینه دهرقه، کو ئهه رسته وهه کو خۆ پیش نوکه یا چیبوی، بۆ نمونه:

- من نهه زانی، ئهه و بی نهه خوشه.

<< ئهه و بی نهه خوشه.

- کهه یفخوشم، کو ئهه و بی دهرچوی.

<< ئهه و بی دهرچوی.

2. کارین دهرئه نجامی (Implicative verbs):

- جونی شیا دهرگهه ی فه کهت.

- جونی نهه شیا دهرگهه ی فه کهت.

<< کهواته جونی ههه ولدا دهرگهه ی فه کهت (Levinson, 1983:181).

3. گوهورینا بارئ کاری (Change-of-state verbs):

- جونی دههست ژ قوتانا ههه فزینا خۆ بهه ردايه.

- جونی دههست ژ قوتانا ههه فزینا خۆ بهه رنه دایه.

<< کهواته جونی ههه فزینا خۆ یا قوتای (Levinson, 1983:181).

ههه دهه ک شیواژین دیتر یین ههین، کو دینه ژیدهر بۆ دروستکرنا ئهه فی جوری، کو ئهه شیواژ هوسا بۆ مه دیاردکهن، کو واتایه کا پشتراست نینه، بهه لی ئاخفتنکهر هوسا بی تیگههشتی، کو یا راسته (Yale, 1996:28)، بۆ نمونه:

- ئه‌وى دره‌و هه‌يلينه.
- ئه‌وى دره‌و نه‌هه‌يلينه.
- << كه‌واته به‌رى نوكه ئه‌وى دره‌ودكرن.
- د فهره‌نگه‌ى زمانى كوردیدا كارى (هه‌يلا) به‌ بۆ مه‌ ئاشكه‌را دكه‌ت، كو ئه‌وى كه‌سى به‌رى نوكه ئه‌و كاردكر.

4. دوباره‌كرن Iterative:

- سڤنیکا فرۆكه جاره‌كا دى هات.
- سڤنیکا فرۆكه جاره‌كا دى نه‌هات.
- << كه‌واته سڤنیکا فرۆكه به‌رى نوكه يا هاتى (Levinson, 1983:182).
- ئه‌ف جوره گرێدایه ب دوباره‌بونا هنده‌ك كاران يان رۆيدانان، بۆ نمونه (زفریقه، هاته‌فه، جاره‌كا دى، ...) د زمانى كوردیدا (فه، وه) ل گه‌ل كاران ئه‌ف جورى په‌یدا دكه‌ت، بۆ نمونه:
- ئه‌و هاته‌فه
- ئه‌و نه‌هاته‌فه.
- << كه‌واته ئه‌و به‌رى نوكه هاتبو.

5. كارڤن هه‌لسه‌نگاندنى (Verbs of judging):

- ئه‌ف جورى پڤشگریمانه‌يان، ب شيوه‌یه‌ك رها نه‌پڤشگریمانه‌یه، چونكى واتایا ئه‌وان بۆ ئاخفتنكه‌رى نازفریت، به‌لكو بۆ بكه‌رى كارى بریاردانى دزفریت، ئه‌ف كاره تایبه‌تن ب كارڤن وه‌سپه‌تكرنى، ره‌خنه‌گرتنى، تومه‌تباركرنى و ره‌تكرنىقه.
- ئه‌گاڤى ئه‌يان ب دزیا ئه‌ده‌بى تومه‌تباركر.
- ئه‌گاڤى ئه‌يان ب دزیا ئه‌ده‌بى تومه‌تبارنه‌كر.
- << كه‌واته ئه‌گاڤى هزر دكه‌ت كو دزیا ئه‌ده‌بى خرابه.
- ئه‌يانى ره‌خنه‌ ل ئه‌گاڤى كر دا بره‌فیت.
- ئه‌يانى ره‌خنه‌ ل ئه‌گاڤى نه‌كر دا بره‌فیت.
- << كه‌واته ئه‌يان هزر دكه‌ت، كو ئه‌گاڤا ره‌ف (Levinson, 1983:182).

6. لارستڤن ده‌مى (Temporal clauses):

- ل وى وه‌ختى چومسكى شوره‌شه‌ك د بواری زمانفانییدا دروستكرى، هه‌مى زانستڤن جفاكى دنه‌ستڤون.
- ل وى وه‌ختى چومسكى شوره‌شه‌ك د بواری زمانفانییدا دروستكرى، هه‌مى زانستڤن جفاكى دنه‌ستڤينه‌بون.
- << چومسكى شوره‌شه‌ك د زمانفانییدا دروستكریه.
- ئه‌ف جورى ده‌رپڤنڤن ده‌مى، وه‌كو (ل ده‌مى، به‌رى، وه‌ختى، پشټى ...) ده‌رپڤنڤن ژ ئه‌ف جورى پڤشگریمانه‌يى دكه‌ن (Levinson, 1983:182).

7. رستڤن ئالۆز (دابه‌شكرى) (Cleft sentences):

- ئه‌و تشټى جونی ژ ده‌ستدای چانتى وى بو.
- ئه‌و تشټى جونی ژ ده‌ستنه‌دای چانتى وى بو.

<< کهواته جونی تشته کی ژ دهستدای (Levinson,1983:183).

ئهف جورئ رسته یان ئیکه ژ ئهوان رسته یان ئالۆزین فه کری، کو ریکه کا ریزمانیه، بۆ جهختکرنی ل سهر پیزانینان بکاردهیت، ئاخفتنکه ر دشیت ههر توخمه کی د رسته ییدا، کو ئهوی بقیهت جهختی ل سهر بکهت و پتر فوکسا خو بدانیته سهر (Quirk, et al, 1985: 89). کریستال دیاردکهت ئهف جوره رسته بۆ پتر دانا رونا هیی ل سهر توخمه کی رستی بکاردهین، کو د ئهجامدا رسته یه کا ئالۆزا خودان دو کاران پهیدا دکهت و ئهف جورئ رستان ب ئاوازیفه گریدایه و ژ بهر وان ئاریشین ئهف جوره رسته یه پهیدادکهن، ریزمانا فه گوهارتنی گرنگی دایه وان (Crystal,2008:79). د زمانئ کوردیدا ئهف جورئ رسته یان ب ریکا رسته یان ئالۆز ئهوتن پارچه ک ژئ ب دهبرینین وه کو (ئهو...، ئهو...ین) ب عهره بی دیژنی (الموصولة) دروستدبیت، بۆ نمونه:

- ئهو کچکا هاتییه مالا وه، خویشکا منه.

- ئهو کچکا هاتییه مالا وه، خویشکا من نینه.

<< کچکا هاتییه مالا وان. (د ئهفان ههر دو رسته یاندا پتر فوکس ل سهر کچکا هاتییه مالا وه هاتییه کرن).

8. دیارکنا هنده ک پیکهاته یان (Implicit cleft with stressed constituents):

ئهف جوره د ئهوان رسته یاندا دیاردبیت، ئهوتن پتر شداندن ل سهر پیکهاتنه کی رسته ییه، بۆ نمونه:

- جونی ههفرکی ل ئولمپادی نه کریه.

<< کهواته جونی ل جهه کی ههفرکی یا کری (Levinson,1983:183).

د ئهف نمونه ییدا دوپاتی دکهت، کو وی کهسی ههفرکی یا کری، به لی دبیت نه ل ئهوی جهی بیت، به لکو ل جهه کی دیتر بیت.

9. دهبرینین بهراوردی (Comparative construction):

لیفینسون ئهف جورئ ب هیزنه گریددهت، یان ب هنده ک ریکین دی، یان ب ریکا پیکهاته یا بهراوردی (بکارهینانا دهبرینین بهراوردی).

- کارل ژ باربارای ب زمانئ ئینگیزی زیره کتر نینه.

<< کهواته باربارا ب زمانئ ئینگیزی شارهزاتره (Levinson,1983:183).

ئهف جوره ب ریکا دژواتایا بهرامبه ریژی دروستدبیت، بۆ نمونه:

- پهنجهر یا فه کری نینه.

<< کهواته پهنجهر یا گرتیه.

10. لارستین ریژهی (Non-restrictive Relative Clause):

ئهف جورئ رستان گهله ک پیزانین مه رجی پهیدادکهت، ئهف جوره پتر پیزانین ددهت، ئهف جوره ب نه ریکرنا رسته یی تیکناجیت و هوسا پیشگریمانه ههر پهیدادبیت (Levinson,1983:183-184)، بۆ نمونه:

- هیلهری ئهوال ساللا ۱۹۵۳ ب سهر چیا ئی ئیفیرست کهفتی ل چه رخی مه باشتین کهسه ئهو کاره کری.

- هیلهری ئهوال ساللا ۱۹۵۳ ب سهر چیا ئی ئیفیرست کهفتی ل چه رخی مه باشتین کهس نینه ئهو کاره کری.

<< هیلهری ل ساللا ۱۹۵۳ ب سهر چیا ئی ئیفیرست کهفت.

ئهف جورئ رسته یان دچنه د خانا دانا پیزانین زیده دا، ب شیوه یه کی ئه گهر ئهو پیزانین هاتنه لادان گریمانه وه کی خو دمینیت.

11. مەرچین بهرۆفاژێ کهتواری (Counterfactual conditionals):

ئه‌ف جوهره گرێدایه ب پرسته‌پێن مەرچیفه، به‌لێ ب مەرجه کی ئه‌و دروست نه‌بویه، چ وه‌کو پرسته‌یا مەرچی، یان به‌رسفا مەرچی، بۆ نمونه:

- ئه‌گه‌ر هانیبالی دوازه فیلین زیده هه‌بان، نوکه دا زمانێ رومانسی مینت.

<< هانیبالی دوازه فیلین زیده نین و زمانێ رومانسی نه‌مايه (Levinson, 1983:184)، بۆ نمونه:

- ئه‌گه‌ر من پاره هه‌بان دا بۆ ته‌ دیاریه‌ کێ ئینم.

<< نه‌ من پاره هه‌نه و نه‌ دیاری بۆ ته‌ دئینم.

12. پێکهاته‌یا پرسیارێ (Questions):

ئه‌ف جوهره تایبه‌ته ب پرسیارانقه، به‌لێ نه‌ هه‌می جوړین پرسیاران، ئه‌و پرسیارین به‌رسفا ئه‌وان به‌لێ، یان نه‌خێر پێشگریمانه‌پێن فالانه، ئه‌و پرسیارین پێشگریمانه‌یان دروستدکه‌ن ب ده‌برینا (پرسیار + Wh) په‌یدادبیت (Levinson, 1983:184)، بۆ نمونه:

- کی ماموستای زمانفانییه‌ ل په‌یمانگه‌ها ماساتشوستس یا ته‌کنه‌لوجی؟

<< که‌واته‌ که‌سه‌ک ماموستای زمانفانییه‌ ل په‌یمانگه‌ها ماساتشوستس یا ته‌کنه‌لوجی.

ته‌وه‌ری جاری:**جوړین به‌ره‌مه‌پێنه‌رین پێشگریمانه‌پێن پراگماتیکی د‌گوتارا ئایینیدا:**

گوتارا بۆ لایه‌نێ پراگماتیکی هاتییه‌ بکاره‌ینان، گوتاره‌کا تایبه‌ته‌ ب رۆژا ئه‌یینه‌ یا مه‌لا (حه‌رێ ته‌تو) ییه‌ و تایبه‌ته‌ ب بابته‌ی (ماده‌پێن بیهوشکه‌ر) فه‌. سه‌باره‌ت په‌گه‌زین گوتارا د‌ ئه‌ف لیکۆلینیدا هاتییه‌ هه‌لبژارتن، گوتاره‌کا راسته‌وخویه، فیکه‌ر مه‌لایێ مزگه‌فتیه‌، کو په‌یامه‌که‌ هه‌ی ئاراسته‌ی وه‌رگری دکه‌ت، ئه‌وژی حازرپوین خوتبینه‌، وه‌رگر ل فێری و ل هه‌می گوتارین ئه‌یینه‌ خه‌لکه‌ کێ تیکه‌له‌ ژ هه‌می ئاست و په‌گه‌ز و ته‌مه‌نین د‌ جفاکیدا، ئه‌و ئامرازێ بکارهاتی زاره‌کی بو و راسته‌وخو هاتییه‌ پێشکیشکر، په‌یام و نافه‌روکا گوتاریژی تیگه‌هاندنا خه‌لکییه‌ ژ ماده‌پێن بیهوشکه‌ر و مه‌شروپین کحولی.

بۆ ده‌رئێخستنا نمونه‌یانژی رێبه‌ندییا پرسته‌یان ل به‌رچاف هاتییه‌ وه‌رگرتن و ل پاشکۆی ئه‌ف لیکۆلینی هاتییه‌ دانان، ئه‌و جوړین به‌ره‌مه‌پێنه‌رین پێشگریمانه‌پێن پراگماتیکی د‌گوتاریدا هاتین، ئه‌فین ل خوارینه‌:

- سالۆخه‌تین دیار:

پێشگریمانه	سالۆخه‌تین دیار
<< هه‌بونا ماده‌پێن بیهوشکه‌ر	ماده‌پێن بیهوشکه‌ر
<< هه‌بونا فه‌خارنێن کحولی	فه‌خارنێن کحولی
<< هه‌بونا ره‌ب ئه‌لعالمین	ره‌ب ئه‌لعالمین
<< هه‌بونا گه‌نجی به‌نو ئیسراییل	ئه‌ف گه‌نجی به‌نو ئیسراییل
<< هه‌بونا کچا گه‌نج	ئه‌ف کچا گه‌نج
<< هه‌بونا زارۆکی بچوکی	ئه‌ف زارۆکی بچوکی
<< هه‌بونا بتلی عه‌ره‌قی ی مه‌زن	ئه‌ف بتلی عه‌ره‌قی ی مه‌زن
<< هه‌بونا مرو‌فین عاقل	مرو‌فین عاقل

کارین شەیتانینە	<< ھەبونا کارین شەیتانی
عەرەق ڤەخۆرە	<< ھەبونا عەرەق ڤەخۆران
حەژیکرنا ڤی گاڤی	<< ھەبونا حەژیکرنا ڤی گاڤی
مالا خودی	<< ھەبونا مالا خودی
رۆژا قیامەتی	<< ھەبونا رۆژا قیامەتی
سەرەتانا مەعیدە	<< ھەبونا سەرەتانا مەعیدە
ھەستین مروق	<< ھەبونا ھەستین مروق
چاڤین مروق	<< ھەبونا چاڤین مروق
ھەناسا مروق	<< ھەبونا ھەناسا مروق
بێن ھەلکیشانا مروق	<< ھەبونا بێن ھەلکیشانا مروق
ڤان ماددا	<< ھەبونا ڤان ماددا
ئەزمان گرانی	<< ھەبونا ئەزمان گرانی
مروق بەتال	<< ھەبونا مروق بەتال
کارین خەلەت	<< ھەبونا کارین خەلەت
بەتالییا دەمی	<< ھەبونا بەتالییا دەمی
ڤلمین سیکسی	<< ھەبونا ڤلمین سیکسی
ھەڤالی خراب	<< ھەبونا ھەڤالی خراب
راگەھاندنا مە	<< ھەبونا راگەھاندنا مە
مروقین چاک و باش	<< ھەبونا مروقین چاک و باش
کەسین بیانی	<< ھەبونا کەسین بیانی
خەلکی مە	<< ھەبونا خەلکی مە
جھی ڤیغەمبەری	<< ھەبونا جھی ڤیغەمبەری
رێکخراوا تیرورستییا داعش	<< ھەبونا رێکخراوا تیرورستییا داعش
پیشمەرگین قەھرەمان	<< ھەبونا پیشمەرگین قەھرەمان
شەری داعش	<< ھەبونا شەری داعش
جھیت عیلاج	<< ھەبونا جھیت عیلاج

د گوتاریدا ھندەک سالوخەتین دیار بکارھاتینە، بەلێ نەمەر جە ببنە ئەگەرێ دروستبونا پیشگریمانە، بۆ نمونە (تەخا چاف رەشا و چاف گەشا) نەبویە پیشگریمانە، چونکی گوتاریژ وەسا ھزرکریە، کو گوھدار نزانیە بەحسی کێ دکەت، لەورا ھەر د دویدا پەیفەگەنجان بکارھینایە، سەبارەت ئەو دەریپینن تاییبەت ب سالوختانن دیار، د ئەڤ گوتاریدا ب کیمی بکارھاتینە، ئەڤ چەندەژێ، ژبەر ھندییە، کو گوتارا ئایینی یا رۆژا ئەینی بۆ کەسانن ھەمەجور ژ جفاکی دەیتە ئاراستە کرن، لەورا گوتارخوین ھزرا ھەمی کەسان دکەت و ل پیش ھەمی کەسان ھزرا کەسین سادە دکەت، لەورا ئەو دەریپینن بکارھاتین ئەون ئەوین گوتاریژ پیشگریمانە دکەت، کو ئەڤ سالوخەتین دیار ھەمی

- کارن کرنی (راستہ قینہ):

- کارین دهرئه نجامی:

گوهورینا باری کاری:

200

دئ مالی خو هه می پچ کهت.	<< مالی خو هه می پچ نه کریه.
وهختی مفلس بو.	<< هیش مفلس نه بویه.
دقیت ئەم گەلەک ئاگە هدارین.	<< ئەم گەلەک ئاگە هدار نین.
مروفي دکه ته خازازوک.	<< پیش نوکه مروفي خازازوک نه بو.
مروفي دکه ته دزیکه ر.	<< پیش نوکه ئەو دزیکه ر نه بویه.
خودانی مفلس دکه ت.	<< پیش نوکه خودان مفلس نه بو.
دهستا ژ رهوشتی خو به رده ت.	<< پیش نوکه ب رهوشت بو.
دهستا ژ رهوشتی خو به رده ت.	<< پیش نوکه دهست ژ رهوشتی خو نه به ردايه.
رب العالمين ب هيدايه ت بينيت.	<< ئەو ب هيدايه ت نه هاتينه.
ئەو گەنجی ئيماندار گرت.	<< بهری نوکه ئەو گەنجی به رداي بو.
دئ ته به رده ين.	<< ئەو گەنجی گرتيه.
خو بپاريزن گەل گەنجا.	<< گەنج خو ناپاريزن.
ب خودی ئەف وهلاته دئ خراب بيت.	<< ئەف وهلاته ئافايه.
پي پیکولا دکه ن في خوشي ژ مه وهريگرن.	<< ئەم پي خوشيدا.
في دەمی رتيکبيخه.	<< دەم نه پي رتيکبيخستيه.
نه هيله ئەف ده مه به لاش بچيت.	<< دەم پي به لاش دچيت.

- دوباره کرن:

دوباره بون	پيشگريمانه
زه ره ر و زيانە کا دی.	<< زه ره ر و زيانە کا دی به ری في يا هه ی.
به رده وام به ری خو دده نی و به ری خو دده نی.	<< پيشتر وان يا به ری خو يا داي.

- لارستين ده می:

لارستين ده می	پيشگريمانه يا ژي دروستبوی
ئەقرو	<< ب رتيکه کي تاک و کومه لگه ه و ميلله ت و وهلاتان ب گشتي ويران
وهختی	<< مروفي پي فيل بوی.
وهختی	<< پي مفلس بوی.
پاشی	<< گوته وان ئەز دئ ئاره في فه خوم.
هیدی هیدی	<< بتلي ئاره في فه خار.
حه تا	<< موجرما خو لي گرت.
في گافي	<< چاکی و باشي يا د ناف مه دا.
في گافي	<< چاکی و باشي يا د ناف مه دا مای.

- رستین ئالۆز:

پیشگریمانه	رستین ئالۆز
<< بهربه لاقبون و زیده بونا مادین بیهوشکهره.	ئیک ژ وان ریکیت ئه فروکه تاک و کومه لگه ه و میللهت و وهلاتان ب گشتی ویران دکهتن، بهربه لاقبون و زیده بونا مادین بیهوشکهره.
<< ریزا بهرز و بلند یا هه ی.	ئهف سهردهمه ل سه رانسه ری هه می جیهانی ریزا ژ هه میان بهرز و بلندتر و ریزا هه ره بهرز و بلند یا مرنی یا هه ی.
<< هنده ک کهس فان ماددان بکاردهین و عهره قی قه دخون.	ئهو کهسی فان مادان بکاربینیت و وی عهره قی قه دخوت، یی بویه بارگرانی.
<< ئهمن و ئه مان ل فی وهلاتی یین هه ی.	ئهف ئهمن و ئه مانه تا فی گا فی ئه م تیدا ل فی وهلاتی، .. ژ دینی مه یه.
<< چاکی و باشیا د ناف مه دا هه ی.	ئهف چاکی و باشیا فی گا فی د ناف مه دا، یا ئایی مه یه.
<< گه له ک ژن و میڕ یین ژئیکه بویه.	سه به بی فان مادا و فی ئاره قی گه له ک ژن و میڕ یین ژئیکه بویه.
<< باشیا د ناف مه دا.	ئهف باشیا د ناف مه دا ژ ئایی مه یه.

- ده ربینین به راوردی:

پیشگریمانه	ده ربینین به راوردی
<< ریزا کیتر یا هوکارین مرنی بو تشته کی دیره.	ژ هه میان بهرز و بلندتر یا مرنی
<< ریزا کیتر یا هوکارین مرنی بو تشته کی دیره.	ریزا هه ره بهرز و بلند یا مرنی
<< تشتین دیر ریزا وان کیتره.	پتر ژ هه می تشتان
<< حه یوان ژ وی باشتره.	ژ حه یوانا خرابتر
<< حه یوان گه له ک باشترن.	گه له ک خرابترژی.
<< هوکارین دیر ژئ کیترن.	هوکاری ژ هه میان مه زنتر.
<< ریکخراوا داعش ژ وی بچویکتره.	ژ ریکخراوا داعش گه له ک مه زنتره.
<< هیزا بچویکه.	هیزه کا گه له ک مه زنتر
<< ئه و شهر دقیت ژ یی داعش مه زنتربیت.	شهری داعش گه له کی بچویکه

- لارستین ریزه یی:

پیشگریمانه	لارستین ریزه یی
<< گه نجی به نو ئیسرائیل (ئه گهر ئیماندار لادهین هه ره وه کی خو دمینیت).	ئهف گه نجی به نو ئیسرائیلی یی ئیماندار

<< کیتابا رهب العالمین جهلا و عهلا لادهین دی گریمانه وه کو خو مینیت، کول گهلهک جهان دوباره بویه).	کیتابا رهب العالمین جهلا و عهلا
<< ئهوی کچی (ل قیری پیزانینه کا زیدهیه، ئه گهر بهیته لادان کارتیکرن نابیت).	ئه فی کچا گهنج دی زناپی ل گهل کهی.
<< بتلی ئارهقی	ئه فی بتلی ئارهقی پی مهزن

- مهرجین بهروفاژی کهتواری:

پیشگریمانه	مهرجین بهروفاژی کهتواری
<< مروف هیش توش نه بویه. << مروف نه کیشایه خو. << مروف هیش فیله نه بویه.	ئه گهر مروف توشبو، مروفی دکیشته خو، فیلی خو دکهت. وهختی مروف ئالوده دبیت، مالی خو ههمی دی سهرف کهت
<< مروف هیش ئالوده نه بویه. << مالی خو ههمی هیش سهرف نه کریه.	ئه گهر ئهز (عهرهقی فهخوریم، مادین بیهوشکه بکاریینم). (پی دی بکاریینیت، پی دی بکاریینیت، پی دی بکاریینیت). ب خودی، ئهف وهلاته دی خرابیت. ئهف مللهته دی ویران بیت. ئهف وهلاته بهرهک سهر بهرهکی نامینیت.
<< هه قال ئیماندار نین.	هه قالینی نه کهن، ئه گهر ئیماندار نه بیت.
<< هه قال ئیماندار نین و تیکهلی وان دکهت.	ئه گهر ئیماندار نه بیت، تیکهلیا وی نه که.
<< ئهز (گوتاریژ) فیل نه بویه عهرهقی. ئهز (گوتاریژ) فیل نه بویه مادین بیهوشکه. ئهز ب کیر مالا خو دهیم، ئهز ب کیر وهلاتی خو دهیم، ب کیر باژیژی خوژی دهیم.	وهلاهی ئهز فیل بیهه فهخوارنا عهرهقی. ئهز بخو ها، فیل بیمی و ئهز مادین بیهوشکه فیل بیمی. بخودی ئهز ب کیر مالا خو ناھیم. ئهز ب کیر وهلاتی خوژی ناھیم. ب خودی، ئهز ب کیر باژیژی خوژی ناھیم.

- پیکهاتا پرسایری:

پیشگریمانه	پیکهاتا پرسایری
<< جیهانی ریژا ژ ههمیان بهرز و بلندتر و ریژا ههره بهرز و بلندیا مرنی یا هه.	ریژا ژ ههمیان بهرز و بلندتر و ریژا ههره بهرز و بلندیا مرنی ژ ئه گهری چیه؟

چ ل مروفا دکهت؟	<< تشته کی ل مروفا دکهت.
مالی خو هه میی دی چ لیکهت؟	<< دی تشته کی ل مالی خو کهت.
دی چ تشته ل مروفا کهت؟	<< دی تشته کی کهت.
هنده کا دفا چ ل گهنجی بهنو ئیسرائیل بکهن؟	<< هنده کا دفا تشته کی ل گهنجی بهنو ئیسرائیل بکهن.
عهقلی مروفی چ لی دکهت؟	<< تشته کی ل عهقلی مروفی دکهت.
چ لی دکهت؟	<< نه و کلیک تشته کی لی دکهت.
ره ب نه لعالمین جهلا و عهلا پیناسهیه کا گهله ک جونا جونا تیر پامانا تیر و تهسهل ددهته چ؟	<< ره ب نه لعالمین جهلا و عهلا پیناسهیه کا گهله ک جونا تیر پامانا تیر و تهسهل یا دای.
نه و کهسی فان کاران بکهت دهستی ل گهل ئیکی تیکه لکریه؟	<< نه و کهسی فان کاران بکهت دهستی ل گهل ئیکی تیکه لکری.
هاریکاره ل گهل شهیتانی بو بهلافبونا چ؟	<< هاریکاره ل گهل شهیتانی بو بهلافبونا تشته کی.
ئیفلاح و سه رکهفتن و سه رفه رازیا دونیای و ئاخره تی بو کئییه؟	<< ئیفلاح و سه رکهفتن و سه رفه رازیا دونیای و ئاخره تی بو ئیکییه.
زه ره ره ک و زیانه کا دی یا فان مادین بیهوشکهر و فه خارنن عه ره قی یا هه ی.	<< زه ره ره ک و زیانه کا دی یا فان مادین بیهوشکهر و فه خارنن عه ره قی یا هه ی.
بوچی کچا ناده نه عه یالی وی؟	<< کچا ناده نه عه یالی وی .
بوچی کچا ژ مالا وی ناخوازن؟	<< کچا ژ مالا وی ناخوازن.
عه قل ته چاوا ژی دبریت؟	<< عه قل ژی دبریت.
زه ره ری دگه هینته کی؟	<< زه ره ری دگه هینته کهسه کی.
پی مه کروهه د کیرییدا؟	<< پی مه کروهه.
خه لک ب چا فه کی بجویک به ری خو دده نه کی؟	<< خه لک ب چا فه کی بجویک به ری خو دده نه کهسه کی.
مروفا چ لی دکهت؟	<< تشته کی ل مروفا دکهت.
ژن و زهلامان چ لی دکهت؟	<< تشته کی ل ژن و زهلامان دکهت.
مادین بیهوشکهر و فه خارنا عه ره قی چهن د ژن و زهلام ژیکفه کرینه؟	<< مادین بیهوشکهر و فه خارنا عه ره قی چهن د ژن و زهلام یین ژیکفه کرین.
هه میان چلی دکهت؟	<< تشته کی لی دکهت.
بارگرانییه سه ر ملیت کی؟	<< بارگرانییه بو هنده کان.
دهرگه هی غورفا خو چ لی دکهین؟	<< دهرگه هی ژورا خو قفل دکهن.
بوچی تو قفل دکه ی؟	<< دهرگه هی ژورا خو قفل دکهن.
چلی دکهت؟	<< ئینسان عهقلی خو ژ دهستدهت.
گهله ک ئیش و نه ساخیا نهف ماده ل پشت خورا دهیلیت بو کی؟	<< گهله ک ئیش و نه ساخیا نهف ماده ل پشت خورا دهیلیت.

زهره‌ر و زیانه‌کا گه‌له‌ک مه‌زن گه‌لی گه‌نجا دگه‌هینیته‌کیرئ؟	<< زهره‌ر و زیانه‌کا مه‌زن دگه‌هینیت.
مروؤفئ فان ماددان بکاردئینیت، ئەزمانی وچلئ دهیت؟	<< مروؤفئ فان ماددان بکاردئینیت، ئەزمانی وی تشته‌ک لی دهیت.
ما ئەم چ حسابا بوؤ خوؤ دکه‌ین؟	<< ئەم حسابا بوؤ خوؤ دکه‌ین .
ئەو چ هوکارن؟ کو ئەم توشی ئەفان ماددین بی هوشکەر ببین و ئەم ئەفئ عەرەقئ فەخوین؟	<< ئەم توشی ئەفان ماددین بی‌هوشکەریین و ئەم ئەفئ عەرەقئ فەدخوین.
بەتالی گه‌له‌ک کاره‌ساتا دئینیته‌ سهرئ کئ؟	<< بەتالی گه‌له‌ک کاره‌ساتا دئینیته‌ سهرئ مروؤفئ .
بوؤچی به‌رئ خوؤ ددئ؟	<< گه‌نج به‌رئ خوؤ دده‌نه‌ فیلمئ سیکسی.
راگه‌هاندنئ کره‌ تیدا چه‌وا؟	<< راگه‌هاندنئ ژهر کره‌ د ناڤ له‌شئ مه‌دا.
یا نورماله‌ ل پئش چافئ کئ؟	<< یا نورماله‌ ل پئش چافان.
ئەم هەمی دئ چلئ هیئ؟	<< دئ تشته‌ک ل مه‌ هیئ.
زاروؤکئ مه‌ دئ توشی چ بن؟	<< دئ زاروؤکئ مه‌ توشبن.
بئده‌نگیا وه‌لاتئ، بئده‌نگیا ملله‌تی، بئده‌نگیا هاونیشتمانی، بئده‌نگیا تاکئ کۆمه‌لی، یا بویه چ؟	<< وه‌لاتئ بی بئده‌نگه‌، ملله‌ت بی بئده‌نگه‌، تاکئ کۆمه‌لی بی بئده‌نگه‌.
ئەز و تو توشی چ بوین؟	<< ئەز و تو توشیین.
بوؤچی هین د بئده‌نگن گه‌لی جحئلا؟	<< جحئل بی دهن‌گن.
بوؤچی هین دبئده‌نگن گه‌لی بابا؟	<< باب دبئده‌نگن.
بوؤچی هین دبئده‌نگن گه‌لی جحئلا؟	<< جحئل دبئده‌نگن.
بوؤچی هین هەمی تشتان دئئخه‌ سهر ملئ مروؤفه‌کئ؟	<< هەمی تشتان دئئخه‌ سهر ملئ مروؤفه‌کئ.
بوؤچی فوکسا وان ب تئئ سهر مروؤفه‌کیه‌؟	<< فوکسا وان ب تئئ سهر مروؤفه‌کیه‌.
تیرئ وه‌ به‌س ب کئ دکه‌فن؟	<< تیرئ وه‌ ب ئیکی دکه‌فن.
بوؤچی نه‌وئرن برا؟	<< مه‌لا نه‌وئرن.
کی دئ سهرئ مه‌لایا لئده‌ت؟	<< سهرئ مه‌لایا دئ هئته‌ لئدان، دئ ژ کئ ترسین.
دئ ژ کئ ترسین ئەم؟	دئ ژ کئ ترسین.
تو بوؤچی بی بئده‌نگه‌ی؟	<< گه‌نج بی بئده‌نگه‌.
تو بوؤچی ناخخفی؟	<< گه‌نج ناخخفیت.
ئەف مادیه‌ زهره‌ر و زیانئ دگه‌هینته‌ کئ؟	<< ئەف مادیه‌ زهره‌ر و زیانئ دگه‌هینته‌ هنده‌کان.

ئەنجام:

1. زۆربهيا ئەو پێزانينين د گوتارا ئاينيدا هاتين، پيش وهخت گوتاريژي گريمانه يا كرى كو گوهداران پيزانينين ل سهر وان بابەتان هەين، چونكى بابەتي گوتاري ل سهر بابەتي ماددين بيهوشكەربويه گوتار بۆ مەبەستا دانا ئاموزگاريان دروستكره، وي شيوازه كي ئەرگوميني بكارهينايه بۆ كرتيكرين ل وهگرى، له ورا بۆ هەلبژارتنا جورى بهرهمهينهري پيشگريمانهيين پراگماتيكي د گوتاري دا نهيه كسانيه ك د هەمى جورين بهرهمهينهري پيشگريمانهيان هەبو.
2. دابهشكرنا ليفينسونى - ١٩٨٣ دابهشكرنه كا بهرفره بو و پشت بهستن ب فورمى زمانى كره. هەمى جورين بهرهمهينهري ليفينسونى دهست نيشانكرين گوتاريژي بكارهينايه و تەنها يازده بهرهمهينهري بكارهينايه، ئەوژي: (سالوخەتي ديار، كاري كرين، كاري دەرئەنجامي، گوهورينا بارى كاري، دوباره كرن، لارستين دەمى، رستين ئالوز، دهربرينين بهراوردني، لارستين ريزهي، مهرجين بهرؤفاژي كهتواري، پيكهاتا پرسيارى).
3. گوتار گوتارا ئەينيه و ژ شيوازي پرسيارا گوتاريژي بكارهيناي دياره گوهدار هەمه جورن، له ورا ل گەلهك جهان بهرسقا پرسياران ددهت.
4. ژبهركو پرسياركرن ئيكه ژ ستراتيجهتین باش بۆ كرتيكرين ل سهر وهگرى و گهاندنا پهيامى گوتاريژي پتر پرسيار وهكو بهرهمهينهري بهرفره.

ژێدەرەن:

- ثافيسا كهمال مهمود (٢٠٠٦)، پراگماتيكي رستهى پرسيار و فهيمان له ديالكتي كرمانجى خوارودا، نامهى ماستەر، كۆليژى زمان، زانكۆى سلیماني.
- ابراهيم، حسين خليل و احمد، محمد جميل (2018). الخطاب الديني و تأثيره في الشباب قراءة سوسيوانثروبولوجية للواقع العراقي، مجلة جامعة الانبار للعلوم الانسانية، العدد4، المجلد2، ص 67 - 82.
- الاسدى، محمد صادق (٢٠١٨)، تداولية الخطاب الديني في كتاب التوحيد للشيخ الصدوق، دار القارئ للنشر والتوزيع، العراق.
- الجمالي، خمائل شاكر (٢٠٢٠). الخطاب الديني المعتدل ودوره في استقرار المجتمع العراقي، مركز احياء التراث العربي-جامعة بغداد، العدد82، ص ٣٤٥ - ٣٦١.
- الزهرة، نواف فاطمة و نورالهدى، دحو (٢٠٢٣)، الخطاب الديني في الكتاب المدرسي السنة الثانية الابتدائية نموذجاً، رسالة ماجستير، جامعة عين تموشنت بلحاج بوشعيب، الجزائر.
- حمادي نعيم مثنى، اسماعيل، وضاح نجيب (2024) الافتراض المسبق التداولي و علاقته بخصائص التراكيب البلاغية، مجلة مداد الاداب، العدد34، ص 86 - 11.
- الماشطة، مجيد، الركابي، أمجد (٢٠١٨)، مسرد التداولية، ط١، دار الرضوان للنشر والتوزيع، عمان.
- اوركيوني، كاترين كيبريات (٢٠٠٨)، ط١، المضمهر، ترجمة: ريتا خاطر، جوزيف شريم، المنظمة العربية للترجمة، بيروت.
- دارا حميد محمەد (٢٠١٢)، شيكاري رستهى ئالوز له روانگهى پراگماتيكهوه، نامهى دكتورا، فاكهلتى پهروهرد، زانكۆى سلیماني، سلیماني.
- دزهي، عهبدولواحد موشير (٢٠١٤)، زانستى پراگماتيک، چاپى دوهم، ناوهندی ئاوژر، ههولير.
- الشريف، محمد بن شاكر (200٤)، تجديد الخطاب الديني بين التأصيل والتحريف، سلسلة مجلة البيان، ط١، الرياض.
- الشهري، عبدالهادى بن ظافر (٢٠٠٤)، استراتيجيات الخطاب مقارنة لغوية تداولية، ط١، الكتاب الجديد المتحدة، بيروت.
- صديقي، عبدالوهاب (٢٠١٤)، نحو الخطاب من تنميط اللغات الى تنميط الخطابات مقارنة أحمد المتوكل نموذجاً، مجلة الدراسات اللغوية و الادبية، العدد٢، ص ٤٠ - ٦٨.
- عكاشة، محمود (2005)، لغة الخطاب السياسي دراسة لغوية تطبيقية في ضوء نظرية الاتصال، ط1، دار النشر للجامعات، مصر.
- عهلى، شيرزاد سهبرى (٢٠١٣)، رازيكرن د گوتارا رامياردا، چاپا ئيكي، چاپخانا پارزيگهه دهوئي، دهوك.
- (٢٠٢٠)، شرقه كرنا گوتاري، چاپا ئيكي، پهتوكخانا موکسى، دهوك.
- مانغونو، دومينيك (٢٠٠٨)، المصطلحات المفاتيح لتحليل الخطاب، ترجمة: محمد يحياتن، ط١، الدار العربية للعلوم ناشرون و منشورات الاختلاف، الجزائر.
- المتوكل، أحمد (٢٠١٠)، الخطاب و خصائص اللغة العربية دراسة في الوظيفة و البنية و النمط، ط١، الدار العربية للعلوم ناشرون و منشورات الاختلاف، الجزائر.
- مصطفى، محمد عبدالفتاح (2017)، الخطاب الديني تجديد لا تبديد .. وتطور لا تحريف، ط1، كنوز للنشر والتوزيع، القاهرة.
- يقطين، سعيد (1997)، تحليل الخطاب الروائي، ط1، المركز الثقافي العربي، بيروت.

یوسف، عائشة سالم محمد (2022)، تحلیل الخطاب الديني (دراسة في البنية و التركيب و الدلالة في ضوء نظرية الاتصال) (إعلان الأزهر العالمي للسلام) أنموذجا)، حولة كلية اللغة العربية بنين بجرجا، المجلد ٢٦، الجزء ٣، ص ص 2523 – 2606.

Bates, Elizabeth (1976), Language and context: Studies in the acquisition of pragmatics, New York, Academic Press.

Crystal, David (2008), Dictionary of Linguistics and Phonetics, Sixth Edition, Blakwell Publishing ,Oxford.

Archer ,Dawn . Aijmer ,Karin .Wichmann, Anne (2012), pragmatics, first published, Routledge, London and new York.

<https://youtu.be/AjOAnbGmghw> . لینکی خوتی

Levinson, S. C (1983), Pragmatics, Cambridge University press, Cambridge.

Quirk, R. S. Greenbaum. G. Leech, and J. Svartvik (1985) , A Comprehensive Grammar of the English Language, Longman, London.

Tyler, Stephen A (1978), The Said and the Unsaid: Mind, Meaning, Culture, Harcourt Academic Press ,New York.

Yale, Gorge (1996), Pragmatics, Oxford University Press, New York.

پاشکۆ:

گوتارخوین (حرې ته‌تو) د گوتارا خو یا ټایینیدا، ټه‌وا ده‌رباره‌ی ماددین بېهوشکهر، دبیژیت:

ټیک ژ وان ړنکین ټه‌فروکه تاک و کومه‌لکه‌ه و مله‌ت و وه‌لاتان ب گشتی وټران دکه‌ت، به‌ربه‌لافبون و زیډه‌بونو مادین ب هوشکهره و هه‌روه‌سا ټه‌فان ټه‌خارنېن کحولی، عه‌ره‌ق و حه‌تا دوماهې ټه‌فروکه ل سه‌رانسه‌ری هه‌می جیهانی ړنژا ژ هه‌میان به‌رز و بلندتر و ړنژا هه‌ره به‌رز و بلندیا مری ژ ټه‌گه‌ری چیه؟ دو تستان، جگه‌ره‌کپشان و عه‌ره‌ق ټه‌خوارن، دو ټه‌گه‌رن ټه‌فروکه ل جیهانی هه‌می ټینسان پتر هه‌می تستان ب فان هه‌ردوکان گیانی خو ژده‌ست دده‌ن و دمرن، ره‌ب العالمین جلا و علی ټه‌مین هشیارکین (ولا تلقوا بأیدیکم الی التهلکه) گه‌لی گه‌نجا هین ب ده‌ستین خو خو ژناف نه‌به‌ن ب ده‌ستین خو مالی خو پیچ نه‌که‌ن ب ده‌ستین خو بیساتی حاشای مالا خودی و سه‌روچافین هه‌وه جه‌ی داخپیه گه‌له‌ک دکه‌نه د ناف له‌شی خو‌دا نه‌که‌نه د ناف له‌شی خودا یا ب گومانه و مه‌چ شک نینه ټه‌بدن کو ټه‌فان ماددین ب هوشکهر و ټه‌خوارنا فی عه‌ره‌ق زهره‌ر و زیانین گه‌له‌کین مه‌زن بو تاکي و کومه‌لکه‌ه ب گشتی یین تیدا هه‌مین ټیک ژ وان زهره‌ر و زیانا گه‌لی گه‌نجا ټه‌ف ماددین ب هوشکهر و ټه‌خوارنا فی عه‌ره‌ق مروفا چ لی دکه‌ت فلی خو دکه‌ت ب تایه‌تی ته‌خا چاف ره‌شا چاف گه‌شا ته‌خا گه‌نجا دفت گه‌له‌ک گه‌له‌ک ناگه‌هدارین هشیار بن مروف توشی فان ماددا بو ټه‌گه‌ر مروف توش بو، مروفی دکیشینه خو فلی خو دکه‌ت وه‌ختی مروف فیل بو دی ټالوده‌بیت ټه‌و که‌سی ب فان ماددین ب هوشکهر ټالوده‌بو ټه‌خوارنا عه‌ره‌ق ټالوده‌بو یا ب گومانه مالی خو هه‌می دی چ لی که‌ت دی سه‌رف که‌ت دی پیچ که‌ت به‌س دا فی مادده‌ی بینیت بخوت ټه‌خوت و به‌هلکتیشیت ب کیشیت بکه‌ته د ناف له‌شی خو‌دا وه‌ختی مفلس بو، ټه‌ف که‌سه ټه‌فی فان ماددان بکارډینیت و تیدا ټالوده‌بوی دی هه‌می ړنکا گریته به‌ر هه‌می هه‌ول و پیکولا دی دت و دی هه‌می ړنکا گریته به‌ر دا چ بکه‌ت پاره‌ی مادده‌ی ب ده‌ست خو بیخیت، بخازیت، ب دزیت ب هه‌ر ړنکه‌کا هه‌بیت دی مادده‌ی ب ده‌ست خو بیخیت دا فی مادده‌ی ب هوشکهر بکریت و بکه‌ته د ناف له‌شی خودا ب ټاماده‌یه کوشتنی بکه‌ت کوشتنی بکه‌ت به‌س فی مادده‌ی په‌یداکه‌ت که‌واته ټیت ټه‌م گه‌له‌ک د ناگه‌هدارین زهره‌ر و زیانیت ده‌ستینک مه‌گوتن خودانی ټالوده‌دکه‌ت فلی خو دکه‌ت وه‌کی ټه‌م ب کولانکی دیژین ټه‌ز نه‌شیم به‌پلم ټه‌ز نه‌شیم ده‌ستا ژبه‌رده‌م ټالوده‌بونه ټه‌فه مروفی دکه‌ته خازخو‌ک مروفی دکه‌ته دیکه‌ر، حه‌تا مروف دبیته مروفه‌کی موحرم کوشتنی ژی دکه‌ت به‌س دا چ بکه‌ت فی مادده‌ی ب ده‌ست خو بیخیت و خودانی خو مفلس ژی دکه‌تن ټه‌ف گه‌نچې به‌نو ټیسرايلي ټه‌فی ټیماندار گه‌نچې تازه و جوان هنده‌کا فیا چ لی بکه‌ن هنده‌ک مروفتن خراب، کو فیکافیزی جه‌ی داخپیه ټه‌ف مروفه‌گه‌له‌ک یین دمه‌شنه هه‌زده‌کن گه‌نچې باش مروفتن باش حاشا ب په‌وشت بن پیلانا و خه‌فکا ته‌پکا چ لی دکه‌ن بو ددانن دا بکه‌فیه تیدا ده‌ستا ژ په‌وشتی خو به‌رده‌ت ټه‌ف توخمه گه‌له‌کین هه‌مین فی گافیزی دمه‌شنه د ناف مه‌دا ره‌ب العالمین ټه‌وان ب هیدایه‌ت بینیت ټه‌ف گه‌نچې بنو ټیسرايلي ب ټیماندار ب باش گرت گوتی ټه‌م دی ته‌کوژین به‌س به‌ری ته‌بکوژین ته‌چار هه‌لبژارتن یین هه‌مین ټه‌گه‌ر ژفان هه‌ر چارا تو ټیک بکه‌ی دی ته‌به‌رده‌ین چنه هه‌لبژارتن ټه‌فی کچا گه‌نج حاشای مالا خودی و دیوانا هه‌وه یین ړنژدار ټه‌فی کچا گه‌نج دی زناپی د گه‌ل که‌ی یان زی ټه‌فی زاروکی بجویک دی کوژی یان دی فی بگلی عه‌ره‌ق ب مه‌زن دی ټه‌خوی یان دی کیتابا ره‌ب العالمین جلا و علی کو ته‌وراته دی درینی و ناگری به‌رده‌ی ټیک ژ فان هه‌ر چارا بخو به‌لبزیره و بکه‌ ټه‌م ته‌ناکوژین گه‌نجه‌کی ټیمانداره گوتی ټه‌ز زناپی دگه‌ل فی کچا گه‌نج بکه‌م زولمه و ته‌عدایه‌ تاوانه‌کا مه‌زنه ټه‌ز فی زاروکی بکوژم تاوانه‌کا مه‌زنه ټه‌ز ټه‌نجامده‌م ټه‌ز کیتابا ره‌ب العالمین جل و علی کو ته‌وراته ب درینم و ناگری به‌رده‌ی تاوانه‌کا مه‌زنه بریاردا د سه‌ری خو‌دا و پاشی گوته‌ وان ټه‌ز دی عه‌ره‌ق ټه‌خوم ټه‌و بطلی عه‌ره‌ق هیدی هیدی هه‌می ټه‌خوار حه‌تا خلاص بوی و ټه‌فان موحرم ټه‌فان مروفا خو لی گرت حه‌تا سه‌ری وی گرتی و عه‌قلی خو ژ ده‌ستدای زهره‌ر و زیانه‌کا دی گه‌لی گه‌نجا یا ټه‌ف ماددین ب هوشکهر و ټه‌ف عه‌ره‌قه دگه‌هینته تاکي ټه‌فه‌یه مروفتن عاقل ب عاقل دکه‌ت عه‌قلی مروفی چ لی دکه‌ت قوفل دکه‌ت دگریت ټه‌ف گه‌نجه سه‌کران بو زنا حاشا دگه‌ل وی کچې کر زاروکی کوشت کیتابا ره‌ب العالمینی زی جل و علی دراند و ناگر به‌ردای بچی چونکی ټه‌ف ماددین بېهوشکهر و ټه‌خوارنا عه‌ره‌ق آم‌الخبائیت دایکین هه‌می گونه‌هانه ماددین ب هوشکهر و ټه‌خوارنا عه‌ره‌ق دایکین هه‌می گونه‌هانه کلپه‌که دکه‌فیه هه‌می ده‌رگه‌ها چ لی دکه‌ت ټه‌دکه‌ت هه‌ر ده‌رگه‌ه‌کی ته‌دفت گه‌لی گه‌نجا پیس و خراب، کو ټه‌ببیت ټه‌خوارنا عه‌ره‌ق و بکارډینانا ماددین بېهوشکهر ټه‌دکه‌ت ره‌ب العالمین جل و علی پیناسه‌یه‌کا گه‌له‌کا جوان تیر رامانا تیر و ته‌سه‌ل دده‌ته چ دده‌ته ټه‌فان ماددین ب هوشکهر و ټه‌فی عه‌ره‌ق و ټه‌فان نمونا هه‌می (إنما الخمر و المیسر و الانصاب و الزلام) هه‌می چنه گه‌لی گه‌نجا (رجس من عمل الشیطان) بلا بو خاترا خودی بیت گه‌لی جیلا ټه‌م هه‌می خو پارژین موسلمان ټیماندار هه‌می تیکرا ب گشتی عالم هه‌می

فاجتنبوه لعلکم بس یا دکرېدا تفلحون تو خو بپارتيزی فمخورنا في عهرهقي و بکارئینا فان ماددين بېهوشکهر و قومار و هتا دوماهيي تهف مادده ههميه تهف کاره ههميه کارئین که نه رهب العالمين گوئی (رجس من عمل الشيطان) کارئین شهیگانی نه ههر کهسه کی فان کاران بکته بلا بزانت دهرستی د گهل کی تیکهل کری دهرستی د گهل شهیگانی تیکهلکری هاریکاره دگهل شهیگانی بو بهلافبونا چ بهلافبونا خرایي خو پارتيزن دا ئيفلاح و سهرکهفتن و سهرهرازیا دونیاي و ناخرهقي بو کی بیت بو من و ته پ ئیماندار بیت خو پارتيزن گهل گهنجان زهرهک و زیانهکا دی یا فان ماددين في هوشکهر و فمخورن عهرهقي تهفه به خیزانا چ لی دکته خیزانا دهرفينیت خیزانی دهرمینیت زهلامی فلان مالی عهرهقي فمخور کچا خو نهدهنه عهالی وی کچا ژ مالا وان زی نه خازن بوچی برا مروفه که برا بابی مالی یه عهرهقي فمخوره ماددين في هوشکهر دئ کچا فلان کهسی خازیت عهقی ته چهوا زئ دبریت بابی وان بابی وان ماددين في هوشکهر بکاردينیت زهرهري دگههینته کی ههمی ناکپن مالی ههمی ئندامین مالی پ مکهروهه د کرېدا د ناف کومهلگههی دا خهک ب چافه کی بچیک بهری خو دهنی کی في مالی مروفا چ لی دکته مالا پ بها دکته پ قیمهت دکته مالا ژن و زهلاما چ لی دکته ژیک فمخوره ماددين في هوشکهر و فمخورا عهرهقي چهند ژن و زهلام ژیک فمکرینه ههر ئیک ژ مه چندن ژن و زهلاما دزانت، کو پیت ژ ئیک فمبوین سهبهپ فان مادان و في عهرهقي فمخورا پیت ژ ئیک فمبوین ب پرتزهکا گهلکه بهرز و بلند ههرن داتا بخین گهل گهنجا سهحکن لیبکهرن دئ زانن سهبهپ فان سهبهپ فان مادان و في عهرهقي گهلکه ژن و زهلام ژ ئیک فمبوین ناخی ئندامین مالی دهیکه بابیه ژنه خیشک و برانه عهاله و کچ و کورن ههمیا چلی دکته ناخی وان ویران دکته سهبهپ في کاری نهو کهسی فان مادان بکاردينیت و وی عهرهقي فمخوره بویه بارگرانی بو سهر ملیت کی بو سهر ملیت ههمی کومهلگههی ب گشتی بارگرانی یه بو سهر بازیری بخودی هم بخو ژهر درهفين هرهوسا بارگرانی یه بو سهر ملیت ئندامیت خیزانی ئیک ئیکه ههمی بلا في چهندی باش بزانت تهف چاک و باشیا د ناف في گاغي دا با کی یه یا ئاییی مهیه تهف چاک و باشیا في گاغي د ناف مهدا ما ی یا ئاییی مهیه تهف فیان و حهژیکرنا فیکافي د ناف مهدا ما ی ههر ژ ئاییی مهیه تهف ئهنم و ئهمانهتا في گاغي هم تیدال في وهلاقی چ شک و گومان تیدا نینه ههر ژ دین و ئاییی مهیه و ژ ناکپن مللهتی ئیک ئیکه هم ههمی پارتیزفانین نهگهر نهز عهرهقي فمخور بم ماددين في هوشکهر بکارینیم پ دی بکارینیت پ دی بکارینیت بخودی تهف وهلاته دئ خرابیت تهف مللهته دئ ویران بیت تهف وهلاته بهرهک سهر بهرهکی نامینیت ژ ئاییی مهیه، کو تهف باشیه د ناف مهدا هیدی جهی داخیه چ دکهن پ پیکولا دکهن فان تشتا ژ مه وهرگرن برنیک ئینانا تهف مادی پ هوشکهر و فمخورنا في عهرهقي پ پیکولا دکهن في خوشی ژ مه وهریگرن بلا ههمی باش بزانت عهرهقي فمخور وی سهکرائی هاش خو نهبیت نهوی ماددين في هوشکهر بکارینیت واللّه خزمهتا وهلاقی ناکته دوژمنی وهلاتیه د ئهسل و بنیادا نهو سهبهپ کی سهرهکیه بو ویرانبونا في مللهتی في وهلاقی کی بیت کوری کی بیت ل کیری بیت خودان چ پله و پوست و مهنسب و دهستهلات بیت دوژمنی وهلاقی و مللهتییه پ فان پ فان مادان دئینه د ناف في وهلاتیدا ناف مه هاوینشیتیمانینا زهره و زیانهکا دی یا في مادهی نهفهیه درهوینا دزیکهرا زیناکهرا قومارکهرا خاک و خو فروشا چ لی دکته زیده دکته نهو نوع و ئهشکالیت چ پیت پیساتیا دئینه د ناف مللهتانا دزیکهرا مشهدين درهوین مشهدين قومارکهرو زیناکهرا و خاک و خو فروش زیدهدين تهف ماده وهل بکارهینتهی خو دکته کو چ بکته لهش فروشی بکته گهلکه ئندامین لهشی خو پیت چ لی کرین پیت فروتین بهس دا چهند غرامهکین في مادهی ب دهست خو بیخن بکهنه د ناف لهشی خو دا مانه کارهساته چهوا نه کارهساته کارهساته گهلکه هندهک مروفیت ههمی لهشفروشی دکهن کور و کچ ژن و مېر حاشا مالا خودی و دیوانی دلی مه گهلکه دئیشیت هم فان گوتنا سهر مینبهری بیژین بهس دئ بیژین لهشفروشی دکهن بهس دا چهند غرامهکین نهفي مادهی بدهست خو بیخیت و بکته د ناف لهشی خو دا ناف لهشی خو پ تهناکته پ ئالودهوی ژهر هندئ مه گوئی مروفا فیل دکته خو تهف ماده نهو کهسی فان مادان بکاردينیت نه دهیکا خو نه بابی خو نه خویشکا نه برابی خو نه ههژئینا خو نه کچ و کورن خو کهسی نانیاست پ ئامادهیه ههمی گاغا دهست درېژ پ بکته سهر وان کوشتی بیت سوتی بیت ئیشاندی بیت ههر تاوانهکا ههبيت دئ لبهرامبهری کی کهت ئندامین في مالی کهت چهند ژن مه ههنه نهفرکه چهند دایک و باب مه ههنه چهند کور و کچ مه ههنه نهفرکه بیژین شهفي درهگی غورفا خو چ لی دکهن هم قوفل دکهن بوچی تو قفل دکهی مه د مالیدا عهرهقي فمخوره کی ههمی مه د مالدا ئیک ههمی ماددين في هوشکهر بکاردينیت هم ترسین شهفي بیت مالی و هاش خو نهبیت سهرمهدا بهیت ئاریشین مهزن بو مه چیکته فیجا هم درهگی مالا خو قوفل دکهن درهگی غورفا خو هم قوفل دکهن مانه کارهساته نهفه کارهساته کارهساتهکا گهلکه گهلکه مهزن زهرهکا دیا گهلکه کهلهک مهزن رهب العالمین جل و علی نیعمهتهکا گهلکه مهزن یا د گهل مه ههمیا کری نیعمهتا چ عهقل عهقل نیعمهتهکه ژ دهف رهب العالمین سبحان وتعالی بو مه ههمیا ههر تاکهک ژ مه رهب العلمین عهقی دای عهقی پیشکیش کری تهف عهقله ئهمانهته ژ دهف رهب العالمین دقیت تو پارتيزی ب جوانی في ئهمانهتی تهسلمی کی بکهی رهب العالمینی جلا و علی نهگهر نه رهب العالمین رزوا قیامهتی رهب العالمین نهبد ژ ته رازی نایب ته تهف ئهمانهته نه د پاراست نهفي فان ماددين في هوشکهر بکاردينیت في عهرهقي فمخوره پ عاقل دیت مروفی ب عاقل پ عاقل دکته بهری خو بدئ نوزدار د گهل پرتیت مه دکتور مه پ ههمی پروفیسوره فیهلسوفه رهوشهنبیره خودان پله و پوست و مهنسوبه ههتا سهروکا چ لی دکته نهوین بکاردينین پ عاقل دکته مروفی عاقل پ عاقل دکته مانه زهرهکا مهزنه ئینسان عهقی خو ژ دهستیده مروفا وهلی دکته حاشای مالا خودی و سهروچاقیت ههوهپین پیروز ژ حهوانا زی خراپتر لی دکته (بل هم اضل) گهلکه خراپتر زی تهف ماده هنده زهره و زیانی چ لی دکته دگههینته تاکي، هرهوسا نهوی فان مادا بکاردينیت گهلکه ئیش و نهساخیا تهف مادده ل پشت خوړا دهیلتیت بو کی بو بکارهینتهی خو نهوی بکارئینای ئیک ژ وان نهساخیا سرگان شیریهنجا کو ئندامی ههناسی سهرهتانا معیده پیلا کومهکا ئیش و نهساخین دلی ل خودانی خو پیدادکته دبیته نهگهری بیتهیونا ئندامین لهشی ب گشتی ههمیا ب تاییهتی ههستین مروفی گهلکه بیتهیدکته زهره و زیانهکا گهلکه مهزن گهل گهنجا دگههینته کیری چافین مروفی ههناسا مروفی بیتههلیکشانا مروفی گهلکه زیانی دگههینتی نهساخیهکا مهزن پیدادکته د بیتههلیکشانا مروفی دا تمههلیا جهستهیا لهشی بو مروفی پهیدق دکته خهموکی پهیدا دکته ل مروفی نهو مروفی فان ماددا بکاردينیت گهلکه ب ئاخفت ئاخفتا وی یاگرانه نهزمان گرانی بو پهیدا دبیت دئ بیژی ههمی گاغا هاش خو. نینه خیرهت ناکته باخفیت نهزمانی وی چ لی دهیت گران دبیت تهف کهسی فان ماددا بکاردينیت پ ئامادهیه خهلیکی زی بکوژیت مهناعا مروفی ناهیلیت ئندامین لهشی گهلکه بیتهیدکته مانه کارهساته کارهساتهکا مهزنه وللاهی نهو لاتشتی رهب العالمین جل و علی گهل عهزیزا گوتیه مه خوژئ بده پاش ما رهب العالمین چ منته ب من و ته ههیه ما هم چ حساب بخو دکهن ما نهز و تو چ تشتین حاشا ل بهرامبهری رهب

العالمینی ژهر من و تهیه فقیرم رهب العالمین جل وعلی ئەزو تو یین چیکرین دزانیت ئەز و تو حەش چ دکەین دزانیت ئەزو تو ب چ کار دکەفین دزانیت ئەز و تو ب چ شول دکەین ئەو تەشە مە ژ کار دئێخیت یی گوتیه مە خۆ ژئ بدەنە پاش ژهر من و تهیه لەوا رهب العالمین جل و علی یی حرام کری خۆژئ بدەنە پاش گەلی مروفا حاشای هەوہ ئیمانداران ئەفە هەمی خۆژئ بدەنە پاش ژهر من و تهیه خێرامن و تە یا تیدا لەوا ئەو چ هوکارن کو ئەم توشی ئەفان ماددین یی هوشکەر بێین و ئەم فێ عەرەق فەخوین حاشای مالا خودی و سەر و چاڤین هەوہ ئیک ژوان هوکارا بەتالی گەلەک کارساتا دئینیتە سەری کی خودانی خۆ مروفی بەتال گەلەک کارین خراب ئەنجامدەت یی پا ئەز یی بەتالم ئەز نەتەعینم ئەز یی راتیم من بەحسی فێ بەتالی نینە وەگەلەکن هەین تەعین چنە دەوامین خۆ راتبیت هەین بەس بەتالان دیکرێدا دەمی خودا دەمی وان هەمی بەلاش دچیت مە بەحسی بەتالیا دەمییه فیت دەمی تە یی رێکێکستی بیت تو فێ دەمی رێکێکی نەهیلی ئەف دەمە بەلاش بچیت خاندنا کیتابەکی بیت فێرکنا زمانەکی بیت وەرگرتنا معلوماتەکی بیت ئەف دەمی ب کارەکی باشفە سەرفیکەکی ئەگەر ستوین بە تەق بی توشی گەلەک کارساتا بی وئەوژئ ئەف گەنجین بەری خودەنە فلمین سیکسی بوچی بەری خۆ دانا ئەفان فلان فە بەتالەدئ خۆ مژیل کەت ب کارەکی خەلەت فە و هوکاری دوی هەبونا ماددەکی ئو کەسی پاره د بەریکی دا بیت دی پەناپی بەتە بەریکارینانا فی ماددەکی وفەخوارنا فی عەرەق لەوا گەلی بابا بلا هەوہ سنور هەین فلتەران بدانت بەرامبەری کی عەبالی خۆ ژئ بەریکیت وان پاره نەکن حەجەتا دای پەزێل نەبیت داشەرم نەکن د ناف هەفالین خودا بەر هندی ئەز پارادەمی نەفیت تو سنورەکی بۆ بدانی گەلەک پارا نەکەبە د بەریکی دا خاصەتەن ئەفروکە دا توشی چ نەبیت سەبەبی هەبونا ماددەکی توشی ببیت هەفالین خراب گەلی گەنجا رەجائەن هیفی ژ هەوہ دکەم هیفیەکا بریندار (لاتصاحب إلا المؤمنون) هەفالینی نەکن ئەگەر ئیماندار نەبیت بەس هەفالینیا ئیماندارا بکەن ئەگەر ئیماندار نەبیت تیکەلیا وی نەکە نەبەتە مالا خۆ نەبەتە ناف خێزانا خۆ خارنا خۆ نەدە یی بدە یی بەس نەبەتە مێهقان کەکی هەمی گاڤا نەوہختی وەگوتی هەفالینیا وی نەکە مەعناوی نەئەوہ سلاڤ نەکە یی و مای خۆ تە نەکە نە پەفا هەفالینی ریمانەکا گەلەک گەلەکا مەزن ژئ دچیت گەلی گەنجا تو یی ل سەردینی هەفالین خۆ گەلەک جارا چار هەفالین گەلێک سی ژواب دخرابن جگەرەکا چیکری وەکی مادەکی یی هوشکەر یی کرێ د نافدا ئەو یی کیشیت ئەو یی کیشیت تەعدا داف هەفالین خۆ کا توژی بکیشە جارەکی دوجارا سەحکی کیشا وئەژئ توش بو هوکاری چاری جەیی داخی بە راگەهاندن میدیا سوشیا میدیا فلم و مسلسلات و حەلقە ییت بوینە ئەگەر کۆ ئەف ماددە چلی بھین د ناف مەدا بەلافین وژێدە بن کەنالی راگەهاندن یە عەسمانیە و دنیایەکا پارا یالیدی خەلک ژئ بەری خۆ دەمی خاتینەکی ئینا ب شاشی ئەفانی پسپارا ژێدکەت عەلەساس ئەفە رەوہ نەبیرت مللەتی نە ئاخ بو مە ئاخ بو رەوہ نەبیرت مللەتی یا ئینا یا یی ستارە وەختی یا یی ستارە دەیتن و فەخرو شانازی دئاخشیت ژەرخی دکەتە ناف لەشی کچامن و کچا تە دا نە ییژئ بەلاشە و نە ییژئ چینیە، تو فەدخوی عەرەق هەهه ئەز فەدخوم عەرەق دی لقیٹ خۆ بلند کەت بەلی ئەز فەدخوم عەرەق حەلالە و ئەفە کینە راگەهاندن ما ئەم د هوسا بوین ما ئەفە بو حالی مە کوردا باب و باپیرت مە هەمی مەلا بون بەختی خودی، مروفتن چاک و باش بون، هەرن دیرۆکا مە کوردان بخین هەمی مەلا بون سەرکردیت مە شورەشفا نیت مە مروفت چاک و باش بون ئەف کچا ئینا شاشی ئەفانی مەتەکا دکەت بەلی ئەز عەرەق فەدخوم. ئەفە ژەرخی دکەتە د ناف لەشی عەبالی مە دا جەیی داخی یە، ئەف کریارە دەمی مروف بەردەوام خۆ ددەتی بیتە چ، دیاردەکا نورمال ل پش چافیت مروفی گەلەک نورمال دبیت. یا ژ هەمیان مەزنتەر، بابە دیکە هەمی دکومن رینشیتنە یی سەحکەنە حەلقە یی یی سەحکەنە حەلقە یی نە یی کوردی نە راییی مە یە ئەزمانی مە یە نە لباسی مە یە نە کتوری مە یە، یی بەری خۆ دەباب عەبالقە ژا ب مژە حەژ فلان جحیلی دکەت زەلامە یی ب ژنە حەژ فلان کچکی دکەت، ئەفە بەردا ئەفە مارکەر یا دی ئینا، زەلامە چار دەرگرت هەین، ئەفە بەلاش نینە و لااھی دی عەبالی مە چاف لوان کەت وەختی بەردەوام بەری خۆ ددەتی و بەری خۆ دەتی ئەف تشتە دی ل دەف نورمال بیت عادیه ماچیە فی بەردا هەمی بەردەن ماچیە هەما هەکە دکەل نە قەتاند دی هەما بلا بەردەت ما بلا ژوئ جەهەمی بھیتە دەرئ ئاھ ژەرکەر د ناف لەشی مەدا یان نە راگەهاندن کرە تیدا پا چەوا بەری خۆدانا حەلقا و ئرفان گلمان سەحکی تیدا یی مەشروبی فەدخوت بان یی فەخوارین کحولی فەدخوت یی فی عەرەق فەدخوت یا نورمال دبیت لپیش چافیت کی مەهەمیا ماچیە برا یی فەدخوت ما هەماوەکی ئافەکی فەدخوت دی ودی و دی ئەم هەمی دی چلی هین زاروکی مەدی توشی. چ بن توشی بکار ئینانا ئەفان ماددین یی هوشکەر بن هوکاری پینجی هاتنا کەسین بیانی بۆ ناف وەلاتی مە دا گەلەک جارن یا بیری ئەگەر کۆ خەلک مە یی فیلی ئەفان ماددا کری هوکاری حەفتی یی توشبونا ئەفان ماددین یی هوشکەر وفەخوارنا فی عەرەق مللەتە، ئەزو توینە ئەز و توینە ییت بوینە ئەگەر کۆ ئەف ماددە د ناف مەدا بەلاف بێن، یی دنگیا وەلاتی بیدەنگا هونیشتیمانی و بیدەنگیا تاک کۆمەلگە یی یا بویە ئەگەر یابویە ئەگەر کۆ ئەزو تو توشی چ بێن ئەفان ماددا بێن بوچی هین بیدەنگن گەلی جحیل بوچی هین دبدەنگن گەلی بابا هەما سور و سور ب شەفا دی ییژمە هەوہ بوچی هین دبدەنگن گەلی جحیل بوچی هین هەمی تشتا دئێخنە سەر ملین مروفەکی بوچی فوکسا هەوہ بتی سەرمروفەکی یە بوچی تیرین هەوہ بەس کی دکەف مەلا دکەف مەلا نەویرن باخفن نەویرن راستی بیژن نەویرن بوچی نەویرن براکی دی سەرمەلیدەت جەیی پیغەمبەری یە (سلاڤ یی بن) تشتی حق بیت دی بیژن ئەم ژ کەسی ژئ ناترسین دی ژئ ترسین ئەم من مینبەر یا هەمی ئەز یی بەحسی دیی خودی دکەم تەژی وەکی من تو یی گەنج چار پینج مینبەر تە ییت هەین تو بوچی یی بیدەنگی تو بوچی ناخافی سوشیال میدیای دابەلا فکەن بیژن ب ریکەکا شارستانی کۆ نە بیتە ئاژاوە گیری بیژن ئەف ماددە د ناف کۆمەلگە یی دای بەلافە دبیت زەرەرتن وی ئەفەنە فیت هەندەک خۆ یی بکەنە خودان دەستاب دەنەبەر براوستینیت سەبە یی و ئیرانبونا وەلات و مللەتی یە دقیت هین هەمی باخفن نە بتی مەلا ئەم ژئ دی ناخفن هین ژئ باخفن هین ژئ بیژن کۆ ئەفە ماددە یەکە زەرەرو زیان گەهینیتە کی هەمی تاک و هەمی کۆمەلگە یی ب گشتی هەمیا و هوکاری هەشی و ژهەمیا مەزنتەر کۆ ئەف ماددە د ناف مەدا بەلاف دبیت کۆ خەلک توش ببیت خەمسستی هەندەک کار بەدەستا هەندەک مەزین فی وەلاتی یە خەمسستی وان خەمساریا وایە لەوا ئەف ماددە د ناف کۆمەلگە یی دا بەلافیبت د کیرتزا هات عەسمانی تە بەرپرا یی ژوئ چەندی فی دەستی خۆ دەیه بەر بن عەردیرا هات فیت دەستی خۆ بدانیە سەر عەردی دەرگەهە کیرا هات فیت تە براوہستی (کلکمر راعی وکلکمر مسوول عن رعیتە) ئەو یی ریشە برنی دکەت مەنە بەحسا هەمیایە ب تایبەتی تەخو جینەکی کۆمەلەکی ئەو یی ئەف تشتە تابعی و فیت ئەو خەمسستی نەکن براوستینیت دەستی خۆ بدانیەت بەر هەر کەسەکی فی ماددەکی دئینیتە د ناف وەلات و مللەتی دا فیت توندی بھیتە سزادان ب توندی بھیتە سزادان دقیت چاف نقاندن چاف خشاندن ل فی مروفی نەهیتە کرن کی بیت کورئ کی بیت خودان چ پلە و پوست و مەنسب و بلندای بیت چاف خشاندن و نقاندن فیت یی نەهیتە کرن فیت ئەوان

مروفان سرا بدهن وللاهی ئەو نه خزمه تکارتن ملله تی و وهلاقی نه دۆژمنتیت سه ره کی ییت وهلاقی ئەون وهختی ئەم هه می روبه روی رێکخراوا داعش بوین هه ر ئێکی د جهی خۆدا پێشمه رگین قههرمان چه ندين هزار شههید مه دان ماموستا جهی خۆ دا مه لا جهی خۆ دا مه هه میا چلی کر دژاتیا وان کر هه تا شکهستی، هێزه کا مه زن مه بکارئینا ولاهی ئەف ماده ژ رێکخراوا تیرورستا داعش گه له ک مه زنتره وللاهی دقیت هێزه کا گه له ک مه زنتر بهرسینگن فی خرابی و خه له تی براره ستیت بهرسینگن وان بگریته شه ری داعش پێش ئەفی شه ری فه گه له کی بچویه، پ مه دکوژن د مالین مه فه وللاهی ئەز فیل ببه فه خوارنا عه ره فی ئەز بخۆ ها، فیل ببه و ئەز ماددین بیهوشکهر فیل ببه بخودی ئەز بکیر وهلاقی خۆزی ناھیم بخودی ئەز بکیر باژیری خۆزی ناھیم وللاهی پ فی مادهی بکارئینیت هین هه می باش بزائن پ ئامادهیه ملله تی و وهلاقی بفروشیته ب پینج دهره ما دا چه ند غرامه کین فی مادهی بدهست خۆ بپخیت دکه ته د ناف له شی خۆدا، وی هاش وهلاقی و ملله تی نینه، چاره سه ری ئەفه یه ئەو که سی توشبوی ئەم هه می بچافه کی بچویه به ری خۆ نه ده یی ئیها نا وان نه که ین، ده سی وا بگرین. به یه نه جهی عیلا جا وان ده یته کرن، ده ف نوژدارین تایبه تمه ند مه ییت هه ین. ب ه یچ رهنکه کی و سیفات ه کی دقیت ئەم ب چافه کی بچیه نه سه حکه یه کی؟ نه سه حکه یه وان مروفان، ئەوی فی عه ره فی فه دخۆن و فان ماددان بکارین. ئەگه ر ئەم سه ردا چوبه خاری، مه ئیها نا وان کر، چاره سه ربیا وان ناھیته کرن؟ پتر دی ج لی هین؟ دی ل بن فی واریفه مین. دقیت ئەم هه می هاریکاریا وان بکه ین و ده سی وا بگرین و الحمد لله ره ب العالمین. (لینکی خۆی <https://youtu.be/AjOAnbGmghw>)